

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічного та
навчальної роботи
 (О.Б.Жильцов)
« 02 » * 09 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Технології інклюзивного навчання
та створення інклюзивного освітнього середовища»

для студентів

спеціальності 016 Спеціальна освіта
(шифр і назва спеціальності (тей))

освітнього рівня другого (магістерського)
(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми 016.00.03 Стратегії і практики
інклюзивного навчання
(шифр і назва освітньої програми)

спеціалізації _____
(назва спеціалізації)

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Код ЄДРПОУ 45207925
Програма № 0084/24
Начальник відділу моніторингу якості освіти

(підпис) (прізвище, ініціали)
« _____ » 20 24 р.

Київ – 2024

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи _____ (О.Б.Жильцов)
« _____ » _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Технології інклюзивного навчання
та створення інклюзивного освітнього середовища»

для студентів

спеціальності 016 Спеціальна освіта
(шифр і назва спеціальності (тей))

освітнього рівня другого (магістерського) рівня
(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми 016.00.03 Стратегії і практики
інклюзивного навчання
(шифр і назва освітньої програми)

спеціалізації _____
(назва спеціалізації)

Київ – 2023

Розробники:

Мартинчук Олена Валеріївна, доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка, гарант освітньої програми «Стратегії і практики інклюзивного навчання»;

Скрипник Тетяна Вікторівна, доктор психологічних наук, старший науковий співробітник, професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка;

Засеркова Наталія Віталіївна, старший викладач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, керівник Ресурсного центра підтримки інклюзивної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка;

Найда Юлія Михайлівна, старший викладач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка, директор Всеукраїнського Фонду «Кроок за кроком».

Викладачі:

Мартинчук Олена Валеріївна, доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка, гарант освітньої програми «Стратегії і практики інклюзивного навчання»;

Скрипник Тетяна Вікторівна, доктор психологічних наук, старший науковий співробітник, професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка;

Засеркова Наталія Віталіївна, старший викладач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, керівник Ресурсного центра підтримки інклюзивної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка;

Найда Юлія Михайлівна, старший викладач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка, директор Всеукраїнського Фонду «Кроок за кроком».

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Протокол від 28.08.2023 р. № 14

Завідувач кафедри *О. Мартинчук* (Олена МАРТИНЧУК)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми «Стратегії і практики інклюзивного навчання»)

(назва освітньої програми)

28.08.2023 р.

Керівник освітньої програми *О. Мартинчук* (Олена МАРТИНЧУК)

Робочу програму перевірено

01.09.2023 р.

Заступник директора/декана *Р. Павлюк* (Роман ПАВЛЮК)

Пролонговано:

на 2024/2025 н.р. *Мартинчук О.В.*, *О. Мартинчук* (ПІБ), «27» 08 2024 р. Протокол № 76

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р. Протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р. Протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р. Протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	10/300	
Курс	-	1
Семестр	-	1
Обсяг кредитів	-	10
Обсяг годин, в тому числі:	-	300
Аудиторні	-	40
Модульний контроль	-	-
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	-	260
Форма семестрового контролю	-	Залік
Змістовий модуль «Інклюзивна педагогіка»		
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	2/60	
Курс	-	1
Семестр	-	1
Обсяг кредитів	-	2
Обсяг годин, в тому числі:	-	60
Аудиторні	-	8
Модульний контроль	-	-
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	-	52
Форма семестрового контролю	-	-
Змістовий модуль «Технології інклюзивного навчання»		
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4/120	
Курс	-	1
Семестр	-	1
Обсяг кредитів	-	4
Обсяг годин, в тому числі:	-	120
Аудиторні	-	16
Модульний контроль	-	-

Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	-	104
Форма семестрового контролю	-	-
Змістовий модуль «Стратегії створення інклюзивного освітнього середовища»		
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	2/60	
Курс	-	1
Семестр	-	1
Обсяг кредитів	-	2
Обсяг годин, в тому числі:	-	60
Аудиторні	-	8
Модульний контроль	-	-
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	-	52
Форма семестрового контролю	-	-
Змістовий модуль «Співпраця з батьками дітей з особливими освітніми потребами»		
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	2/60	
Курс	-	1
Семестр	-	1
Обсяг кредитів	-	2
Обсяг годин, в тому числі:	-	60
Аудиторні	-	8
Модульний контроль	-	-
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	-	52
Форма семестрового контролю	-	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формувати компетентності фахівця зі спеціальної освіти у сфері проектування та організації освітнього процесу шляхом використання технологій інклюзивного навчання та створення інклюзивного освітнього середовища відповідно до потреб дитини.

Завдання:

Відповідно до освітньо-професійної програми 016.00.03 Стратегії і практики інклюзивного навчання зі спеціальності 016 Спеціальна освіта для другого (магістерського) рівня вищої освіти

- *формувати загальні компетентності:*

ЗК1. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
ЗК2. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
ЗК3. Здатність працювати в команді.
ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
ЗК7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

–формувати фахові компетентності:

СК2. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами.

СК3. Здатність здійснювати діагностико-аналітичну, корекційно-розвивальну, консультативну діяльність з урахуванням особливих освітніх потреб здобувачів.

СК4. Здатність ефективно взаємодіяти з батьками, колегами, іншими фахівцями у процесі психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами на засадах партнерства.

СК5. Здатність приймати ефективні рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК6. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності, приймати рішення та продовжувати навчання та/або підвищення професійної кваліфікації відповідно до наявних потреб і запитів.

СК8. Здатність до організації процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного освітнього середовища.

СКу11. Здатність до організації, впровадження та моніторингу інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами.

СКу12. Здатність координувати діяльність команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами.

–забезпечувати набуття практичних навичок при формуванні компетентностей в Центрі практичної підготовки «Центр інклюзивної освіти».

3. Результати навчання за дисципліною

РН3. Розробляти та впроваджувати інноваційні методики і стратегії втручання для осіб з особливими освітніми потребами, генерувати нові ідеї для удосконалення навчання, виховання, розвитку та соціалізації цих осіб.

РН5. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня функціонування, обмеження життєдіяльності та розвитку дитини з особливими освітніми потребами, забезпечувати ефективність власних дій.

PH6. Встановлювати ефективну взаємодію з батьками, колегами, фахівцями, різними соціальними інституціями з метою забезпечення якості спеціальної та інклюзивної освіти на засадах партнерства.

PH7. Робити фаховий внесок до професійних знань і практики та оцінювання результатів діяльності команди у сфері психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному освітньому середовищі, мотивувати учасників команди супроводу до досягнення спільних цілей.

PH8. Приймати ефективні рішення з питань спеціальної та інклюзивної освіти, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати їх розвиток; визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей, зокрема, вимоги споживачів; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень.

PH9. Вільно спілкуватись усно і письмово українською та іноземною мовами при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

PH10. Відшукувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані.

PH11. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері спеціальної та інклюзивної освіти та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності.

PH12. Організовувати та здійснювати методичний супровід процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах спеціальних закладів освіти та інклюзивного освітнього середовища.

PH13. Розробляти та реалізовувати заходи зі створення безпечного і здоров'язбережувального освітнього середовища, забезпечувати його якість та ефективність освітнього процесу з урахуванням особливих освітніх потреб, можливостей та здібностей дітей.

PH15. Організовувати й впроваджувати якісне інклюзивне навчання дітей з особливими освітніми потребами та здійснювати моніторинг його успішності.

PH16. Координувати діяльність фахівців міждисциплінарної команди психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами задля забезпечення їхньої ефективної підтримки в інклюзивному освітньому середовищі.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна:					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль I Інклюзивна педагогіка							
<i>Модуль 1. Інклюзивна педагогіка як галузь педагогічного знання</i>							
Тема 1. Інклюзивна педагогіка як наука/педагогічний підхід щодо навчання і виховання усіх дітей у загальноосвітньому просторі. Дитина з ООП як суб'єкт інклюзивної освіти. Освітні труднощі, особливі освітні потреби: визначення, класифікації.	30	2	2				26
<i>Модуль 2. Інклюзивні педагогічні підходи до організації освітнього процесу</i>							
Тема 1. Універсальний дизайн у навчанні (Universal Design for Learning (UDL). Диференційоване викладання (Differentiated Instruction (DI).	30	2	2				26
Разом	60	4	4				52
Змістовий модуль II Технології інклюзивного навчання							
<i>Модуль 1. Система інклюзивних технологій в освітньому середовищі</i>							
Тема 1. Система інклюзивних технологій в освіті дітей з ООП.	30	2		2			26
<i>Модуль 2. Технології позитивного перетворення освітнього простору</i>							
Тема 1. Технологія позитивного перетворення освітнього простору; стратегія «Класний менеджмент».	30	2		2			26
<i>Модуль 3. Технології командної взаємодії</i>							

Тема 1. Технологія командної взаємодії в інклюзивному процесі; методичний супровід професійного розвитку педагогів й розкриття творчого потенціалу педагогічного колективу.	30	2		2			26
<i>Модуль 4. Технології розроблення документації в інклюзивному освітньому просторі</i>							
Тема 1. Технологія розроблення документації задля впровадження ефективного супроводу осіб з ООП та здійснення моніторингових заходів.	30	-		4			26
Разом	120	6		10			104
Змістовий модуль III Стратегії створення інклюзивного освітнього середовища							
<i>Модуль 1. Стратегії створення безпечного, комфортного та безбар'єрного середовища в закладі освіти</i>							
Тема 1. Ключові підходи до створення безпечного та комфортного фізичного середовища для організації інклюзивного навчання	30	2		2			26
<i>Модуль 2. Стратегії розвитку психосоціального середовища для забезпечення інклюзивності закладу освіти</i>							
Тема 1. Психосоціальне середовище: прийняття багатоманітності, формування позитивних стосунків в дитячому колективі, психосоціальна підтримка та роль педагога	30	2		2			26
Разом	60	4		4			52
Змістовий модуль IV Співпраця з батьками дітей з особливими освітніми потребами							
<i>Модуль 1. Партнерство між фахівцями і батьками</i>							
Тема 1. Умови та чинники справжнього партнерства між фахівцями і батьками осіб з ООП.	30	2		2			26
<i>Модуль 2. Зміст партнерської взаємодії фахівців та батьків</i>							
Тема 1. Зміст взаємодії фахівців та батьків у контексті командного супроводу дитини з ООП.	30	2		2			26

Разом	60	4		4			52
Усього	300	18	4	18			260

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I ІНКЛЮЗИВНА ПЕДАГОГІКА

Модуль I. Інклюзивна педагогіка як галузь педагогічного знання

Тема 1.

Інклюзивна педагогіка як наука/педагогічний підхід щодо навчання і виховання усіх дітей у загальноосвітньому просторі. Дитина з ООП як суб'єкт інклюзивної освіти. Особливі освітні потреби, освітні труднощі: визначення, класифікації.

Інклюзивна педагогіка/педагогіка інклюзивної освіти як педагогічний підхід щодо навчання і виховання усіх дітей у загальноосвітньому просторі. Інклюзивна педагогіка / педагогіка інклюзивної освіти як наука про закономірності і цілеспрямовану практику навчання, виховання і розвитку усіх дітей в інклюзивному освітньому середовищі та пов'язані з цим педагогічні процеси і педагогічна діяльність. Розвиток інклюзивної педагогіки як важлива педагогічна проблема, вирішення якої сприятиме удосконаленню інклюзивної практики.

Концептуалізація понять «спеціальна освіта», «інклюзивна освіта» у міжнародному освітньому і науковому просторі. Розгляд спеціальної педагогіки як теорії спеціального викладання, навчання, реабілітації (абілітації), ресоціалізації, що виходить за межі системи спеціальної освіти.

Концептуалізація поняття «інклюзивна педагогіка» у зарубіжних дослідженнях (Т. Лорман, Л. Флоріан та ін.). Концептуалізація поняття «інклюзивна педагогіка» у вітчизняних дослідженнях (І. Демченко, О. Мартинчук, С. Миронова та ін.).

Дитина з ООП як суб'єкт інклюзивної освіти. Сучасні підходи до класифікації категорій (типології) освітніх труднощів у осіб з ООП та рівнів підтримки в освітньому процесі: інтелектуальні труднощі, функціональні (сенсорні, моторні, мовленнєві) труднощі, фізичні труднощі, навчальні труднощі, соціоадаптаційні (особистісні, середовищні/соціокультурні) труднощі.

Поняття про особливі освітні потреби. Класифікація особливих освітніх потреб ЮНЕСКО. Підходи до особливих освітніх потреб у Міжнародній Класифікації Функціонування, Обмежень Можливостей і Здоров'я. Класифікація дітей з особливими освітніми потребами за українським законодавством. Класифікація дітей з особливими освітніми потребами за польським законодавством.

Особливі освітні потреби, пов'язані з особливою організацією освітнього процесу. Особливі освітні потреби, пов'язані з адаптацією/модифікацією змісту загальної освітньої програми. Особливі освітні потреби, пов'язані з адаптацією способів подання навчального матеріалу. Особливі освітні потреби, пов'язані з адаптацією способів оцінювання результатів навчання. Особливі освітні потреби, пов'язані з подоланням труднощів у розвитку, соціалізації та адаптації.

Основні поняття теми: педагогіка / педагогіка інклюзивної освіти концептуалізація, інклюзивний педагогічний підхід, інклюзія, інклюзивне навчання, інклюзивна освіта, освітні труднощі, особливі освітні потреби.

Рекомендовані джерела:

Основна [1, 2, 5, 8, 10]

Додаткова [1, 2, 6-8, 11, 32, 39-41, 45]

Модуль 2.

Інклюзивні педагогічні підходи до організації освітнього процесу

Тема 1.

Універсальний дизайн у навчанні (Universal Design for Learning (UDL)).

Диференційоване викладання (Differentiated Instruction (DI)).

Загальна характеристика інклюзивних педагогічних підходів: «Універсальний дизайн у навчанні (УДН) / Universal Design for Learning (UDL)» (Д. Роуз, А. Мейер та ін.); «Диференційоване викладання (ДВ) / Differentiated Instruction (DI); «Інклюзивний педагогічний підхід «Рамки дії» / The Inclusive Pedagogical Approach in Action Framework (ІРАА)» (Л. Флоріан).

Порівняльна характеристика понять «універсальний дизайн у сфері освіти» та «універсальний дизайн у навчанні». Особливості застосування принципів універсального дизайну в освітньому процесі у межах розбудови Нової української школи: рівноправне використання; гнучкість у використанні; просте та інтуїтивне використання; сприйняття інформації, незалежно від сенсорних можливостей користувачів; терпимість до помилок; низькі фізичні зусилля; наявність необхідного розміру та простору.

Суть інклюзивного педагогічного підходу: «Універсальний дизайн у навчанні (УДН) / Universal Design for Learning (UDL)» (Д. Роуз, А. Мейер та ін.). Модель Універсального дизайну в навчанні (UDL) Центру Прикладної Спеціальної Технології / Centre for Applied Special Technology – CAST (D. Rose, J. Gravel and D. Gordon, 2014) . Принципи універсального дизайну в навчанні: 1) множинні засоби залучення, 2) множинні засоби репрезентації, 3) множинні засоби дії та вираження.

Диференційоване викладання (ДВ) / Differentiated Instruction (DI) як інклюзивний педагогічний підхід і практична технологія специфічної організації навчального процесу, що дає педагогові змогу врахувати відмінності між учнями та забезпечити оптимальний і результативний навчальний досвід для кожного з них.

Концептуальна різниця між УДН і ДВ: УДН як педагогічний підхід, що прагне забезпечити всіх учнів підтримкою та доступом до навчання через ті ж (або подібні) стратегії, найбільше працює на етапі проектування навчання; ДВ як педагогічний підхід, що передбачає надання різних рівнів підтримки та застосування різних методик навчання для різних учнів.

Диференціація як практика модифікації та адаптації матеріалів, змісту, учнівських проєктів і продуктів, а також оцінювання для задоволення навчальних потреб учнів. Умова застосування диференційованого викладання: визнання вчителем, що всі учні різні і вимагають різноманітних методів навчання, щоб бути успішними в школі.

Основні поняття теми: Універсальний дизайн у навчанні (УДН) / Universal Design for Learning (UDL), Диференційоване викладання (Differentiated Instruction (DI), адаптації, модифікації.

Рекомендовані джерела:

Основна [1, 5, 8, 10]

Додаткова [1, 2, 6-8, 11, 21, 39, 40]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II ТЕХНОЛОГІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ

Модуль 1. Система інклюзивних технологій в освітньому середовищі

Тема 1.

Система інклюзивних технологій в освіті дітей з ООП

Застосування технологій інклюзивної освіти як засіб впровадження відповідної й безперешкодної освіти дітей з особливими освітніми потребами. Технології інклюзивного навчання для дітей з ООП: світовий та вітчизняний досвід.

Класифікація інклюзивних технологій, спрямованих на: доступність середовища до кожного (Універсальний дизайн); формування академічних компетенцій (Диференційоване викладання, Технології індивідуалізації освітнього процесу); позитивні перетворення освітнього простору (Структуроване навчання, Класний менеджмент); зміст та алгоритм впровадження командного супроводу дітей з ООП (Спільне викладання/Co-teaching); технології оцінювання досягнень та ін.

Основні поняття теми: *безперешкодна освіта, інклюзивні технології, універсальний дизайн, диференційоване викладання, класний менеджмент, спільне викладання, co-teaching.*

Рекомендовані джерела:

Основна [1, 3, 4, 5, 9]

Додаткова [1, 2, 9, 10, 14, 16-18, 27, 28, 30-32]

Модуль 2.

Технології позитивного перетворення освітнього простору

Тема 1.

Технологія позитивного перетворення освітнього середовища; стратегія «Класний менеджмент»

Переваги і недоліки освітнього середовища в українських закладах освіти.

Сучасне освітнє середовище як «третій вчитель». Уміння конструювання складних освітніх просторів. Характеристики освітнього простору: відкритий, гнучкий, поліфункціональний, варіативний, індивідуально центрований, здатний до самоорганізації.

Класний менеджмент як мистецтво керування класним колективом: підвищення організованості та самостійності учнів; соціальний розвиток, збагачення індивідуального досвіду учнів.

Основні поняття теми: *освітнє середовище, складні освітні простори, «третій вчитель», класний менеджмент.*

Рекомендовані джерела:

Основна [1, 4, 6]

Додаткова [25, 27]

Модуль 3. Технології командної взаємодії

Тема 1.

Технологія командної взаємодії в інклюзивному процесі; методичний супровід професійного розвитку педагогів й розкриття творчого потенціалу педагогічного колективу

Принципи та основні завдання командного підходу у роботі з учнями з особливими освітніми потребами. Роль і функції кожного члена команди; особливості взаємодії команди психолого-педагогічного супроводу закладу освіти. Особливості координації команди супроводу. Технологія проведення зустрічі команди супроводу. Етапи командного супроводу дитини з ООП, особливості організації процедури «транзит» (перехід між видами діяльності у межах одного заняття; перехід від заняття у класі до заняття в інших кабінетах (додаткові освітні послуги); перехід між рівнями освітнього процесу. Технологія «Спільне викладання» (Co-teaching) у контексті організації сприятливого для навчання і розвитку усіх дітей середовища. Системний підхід до налагодження командної взаємодії як у закладі освіти, так і за його межами; здатність до ефективного партнерства як їхня відповідальність та вимога до професійної компетентності.

Основні поняття теми: міждисциплінарна команда супроводу, командна взаємодія, етапи командної взаємодії, моделі спільного викладання, координація команди супроводу.

Рекомендовані джерела:

Основна [1, 4, 5]

Додаткова [2, 9, 11, 14, 16, 27, 28, 30, 41, 42]

Модуль 4.

Технології розроблення документації в інклюзивному освітньому просторі

Тема 1.

Технологія розроблення документації задля впровадження ефективного супроводу осіб з ООП та здійснення моніторингових заходів

Зміст та структура дієвих висновків, зроблених на підставі процедури оцінювання. Компетентність щодо розроблення індивідуальної програми розвитку (ІПР): шляхи перетворення формального документу у сценарій ефективної діяльності команди супроводу. Опора на SMART-цілі як підґрунтя визначення змісту і тривалості як психолого-педагогічних, так і корекційно-розвивальних послуг; майстерність документального оформлення цієї відповідності у процесі супроводу дитини з ООП. Засоби фіксації для здійснення моніторингових процедур. Портфоліо як інструмент відстеження динаміки успіху дитини з ООП.

Основні поняття теми: індивідуальна програма розвитку, SMART-цілі, супровід, моніторингові процедури.

Рекомендовані джерела:

Основна [1, 2, 3, 5]

Додаткова [2, 5, 11, 12, 17, 18, 33-35]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

СТРАТЕГІЇ СТВОРЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Модуль 1.

Стратегії створення безпечного, комфортного та безбар'єрного середовища в закладі освіти

Тема 1.

Ключові підходи до створення безпечного та комфортного фізичного середовища для організації інклюзивного навчання

Комфортне і безпечне фізичне середовище як один з ключових чинників якісного інклюзивного навчання. Розуміння інвалідності для формування безбар'єрного фізичного середовища. Поняття універсальності, доступності, безбар'єрності. Врахування потреб користувачів для створення комфортного й безпечного фізичного середовища для дітей і дорослих, які набули інвалідність у наслідок військових дій. Універсальний дизайн та доступність приміщень, облаштування внутрішнього простору і зовнішнього середовища закладу освіти, аудит доступності. Ресурсна кімната: облаштування і використання. Інформаційний супровід як частинна безпечного середовища. Роль команди супроводу для формування комфортного і безпечного фізичного середовища. Нормативно-правові акти, що регулюють питання безбар'єрності закладів освіти. Роль середовища, фізичної безпеки дітей та дорослих в закладах освіти для збереження підтримки психічного здоров'я.

Основні поняття теми: інвалідність, універсальність, доступність, безбар'єрність, безпечне середовище закладу освіти, універсальний дизайн, аудит

доступності закладу освіти, ресурсна кімната, безпека для підтримки психічного здоров'я.

Рекомендовані джерела:

Основна [1, 5, 6, 7]

Додаткова [2, 11, 13, 15, 19, 21, 23, 26]

Модуль 2.

Стратегії розвитку психосоціального середовища для забезпечення інклюзивності закладу освіти

Тема 1.

Психосоціальне середовище: прийняття багатоманітності, формування позитивних стосунків в дитячому колективі, психосоціальна підтримка та роль педагога.

Психосоціальне середовище і його роль для прийняття, безпечного і всебічного розвитку особистості. Інклюзивні цінності як основа формування позитивного психосоціального середовища. Сучасне розуміння багатоманітності: виклики, стереотипи та упередження на шляху прийняття і підтримки багатоманітності в учнівському колективі та за його межами (батьки, вчителі та інші дорослі). Формування позитивних стосунків в дитячому колективі, стабілізація і роль педагогів. Підтримуючі заходи для запобігання вигорання педагогів. Ролі і завдання членів команди супроводу для формування і розвитку підтримуючого психосоціального середовища та психічного здоров'я в цілому.

Основні поняття теми: психосоціальне середовище, інклюзивні цінності, багатоманітність, позитивні стосунки в дитячому колективі, психічне здоров'я.

Рекомендовані джерела:

Основна [1, 5, 6, 7]

Додаткова [2, 11, 13, 15, 19, 21, 23, 25]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV СПІВПРАЦЯ З БАТЬКАМИ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ

Модуль 1. Партнерство між фахівцями і батьками

Тема 1.

Умови та чинники справжнього партнерства між фахівцями і батьками осіб з ООП

Унікальність батьків як учасників команди супроводу. Родина як мікросоціальна система. Стан наявної співпраці між фахівцями і батьками в Україні. Уявлення про команду супроводу дітей з ООП за українськими нормативно-правовими й навчально-методичними документами. Чинники партнерської взаємодії фахівців та батьків дітей з ООП. Зміст психологічної підтримки батьків осіб з ООП.

Уявлення про різновиди «освітнього партнерства» педагогів і батьків; поняття «спів-відповідальність» батьків за навчання дітей. Зміст очікувань батьків, з одного боку, педагогів, з іншого, та процедура узгодження очікувань задля колегіального формулювання реалістичних цілей та спільного відстеження результативності у навчанні й розвитку дітей з ООП.

Шляхи залучення батьків до освітнього процесу дитини з ООП та до процесу прийняття рішень.

Основні поняття теми: партнерство між фахівцями і батьками, особливі освітні потреби, потреби родини, чинники партнерської взаємодії.

Рекомендовані джерела:

Основна [1, 4, 5]

Додаткова [2, 3, 5, 16, 27, 29, 35, 37, 42-44]

Модуль 2. Зміст партнерської взаємодії фахівців та батьків

Тема 1.

Зміст взаємодії фахівців та батьків у контексті командного супроводу дитини з ООП

Місце і функції батьків в діяльності команди супроводу дитини з ООП. Шляхи залучення батьків до освітнього процесу дитини з ООП, у т. ч., до процесу прийняття рішень. Узгодженість намірів та дій учасників команди супроводу.

Структурні компоненти співпраці вчителів і батьків: 1) партнерські відносини; 2) спільні дії, взаємна допомога; 3) взаємний ефективний обмін інформацією. Особлива роль педагога у розбудові співпраці з батьками. Шляхи долавання перешкод та посилення переваг співпраці вчителів і батьків.

Оцінювання батьками шкали пріоритетності цілей щодо навчання і розвитку дитини з ООП.

Роль батьків як модераторів освітнього процесу дітей з ООП. Моніторинг ефективної взаємодії фахівців та батьків з ООП.

Основні поняття теми: функції батьків в команді супроводу, спільна участь фахівців та батьків, модератор освітнього процесу, моніторинг взаємодії фахівців та батьків.

Рекомендовані джерела:

Основна [1, 4, 5]

Додаткова [2, 3, 5, 16, 27, 29, 36, 37, 42-44]

6. Контроль навчальних досягнень

6.1.2 Для заочної форми навчання

Змістовий модуль І. Інклюзивна педагогіка

Вид діяльності студента	Макс/к-сть балів за одиницю	Модуль 1. Інклюзивна педагогіка як галузь педагогічного знання		Модуль 2. Інклюзивні педагогічні підходи до організації освітнього процесу	
		К-ть одиниць	максимальна кількість б.	К-ть одиниць	максимальна кількість б.
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1
Відвідування семінарських занять	1	1	1	1	1
Відвідування практичних занять	1	-	-	-	-
Робота на семінар. занятті	10	1	10	1	10

Робота на практичному занятті	10	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	4	20
Разом			32		32
Максимальна кількість балів: 64					
Розрахунок коефіцієнта: $k=64/100=0,64$					

Змістовий модуль II. Технології інклюзивного навчання

Вид діяльності студента	Макс/ к-сть балів за одиницю	Модуль 1. Система інклюзивних технологій в освітньому середовищі		Модуль 2. Технології позитивного перетворення освітнього простору		Модуль 3. Технології командної взаємодії		Модуль 4. Технології розроблення документації в інклюзивному освітньому просторі	
		К-ть одиниць	максимальна кількість б.	К-ть одиниць	максимальна кількість б.	К-ть одиниць	максимальна кількість б.	К-ть одиниць	максимальна кількість б.
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1	1	1	-	-
Відвідування семінарських занять	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Відвідування практичних занять	1	1	1	1	1	1	1	2	2
Робота на семінар. занятті	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Робота на практичному занятті	10	1	10	1	10	1	10	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	4	20	4	20	4	20
Разом			32		32		32		42
Максимальна кількість балів: 138									
Розрахунок коефіцієнта: $k=138/100=1,38$									

Змістовий модуль III. Стратегії створення інклюзивного освітнього середовища

Вид діяльності студента	Макс/ к-сть балів за одиницю	Модуль 1. Стратегії створення безпечного, комфортного та безбар'єрного середовища в закладі освіти		Модуль 2. Стратегії розвитку психосоціального середовища для забезпечення інклюзивності закладу освіти	
		К-ть одиниць	максимальна кількість б.	К-ть одиниць	максимальна кількість б.
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1
Відвідування семінарських занять	1	-	-	-	-
Відвідування практичних занять	1	1	1	1	1
Робота на семінар. занятті	10	-	-	-	-
Робота на практичному занятті	10	1	10	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	4	20
Разом		32		32	
Максимальна кількість балів: 64					
Розрахунок коефіцієнта: $k=64/100=0,64$					

Змістовий модуль IV. Співпраця з батьками дітей з особливими освітніми потребами

Вид діяльності студента	Макс/ к-сть балів за одиницю	Модуль 1. Партнерство між фахівцями і батьками		Модуль 2. Зміст партнерської взаємодії фахівців та батьків	
		К-ть одиниць	максимальна кількість б.	К-ть одиниць	максимальна кількість б.
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1
Відвідування семінарських занять	1	-	-	-	-

Відвідування практичних занять	1	1	1	1	1
Робота на семінар. занятті	10	-	-	-	-
Робота на практичному занятті	10	1	10	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	4	20
Разом			32		32
Максимальна кількість балів: 64					
Розрахунок коефіцієнта: $k=64/100=0,64$					

6.1. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I
ІНКЛЮЗИВНА ПЕДАГОГІКА**

Модуль I.

Інклюзивна педагогіка як галузь педагогічного знання

Шановні студенти, Ви можете замість виконання одного або декількох завдань для самостійної роботи (відповідно до кількості годин, наданих для опрацювання ресурсу) пройти один/декілька поданих у програмі ресурсів для неформальної освіти, що відповідають темі, та прикріпити сертифікат в ЕНК.

Тема 1. Інклюзивна педагогіка як наука/педагогічний підхід щодо навчання і виховання усіх дітей у загальноосвітньому просторі. Дитина з ООП як суб'єкт інклюзивної освіти. Освітні труднощі, особливі освітні потреби: визначення, класифікації

(26 год. для заоч. форми навчання)

Завдання 1 (6 год.): Проаналізуйте статті:

1. Loreman T. Pedagogy for Inclusive Education. 2017. URL : <https://oxfordre.com/education/view/10.1093/acrefore/9780190264093.001.0001/acrefore-9780190264093-e-148>

2. Florian L. Conceptualising inclusive pedagogy: The inclusive pedagogical approach in action. *Inclusive pedagogy across the curriculum. International perspectives on inclusive education* / In J. Deppeler, T. Loreman, R. Smith; L. Florian (Eds.). London: Emerald Group Publishing, 2015. Vol. 7. P. 11-24. URL : https://www.pure.ed.ac.uk/ws/portalfiles/portal/22818553/Conceptualising_inclusive_pedagogy.pdf

Дайте письмові відповіді на питання:

1. Сформулюйте суть поняття «інклюзивна педагогіка/педагогіка інклюзивної освіти» у зарубіжних дослідженнях.

Форма подання: есе укр. мовою у вигляді документу Word обсягом до 1 сторінки.

2. Опишіть основні педагогічні підходи, які використовуються у зарубіжній інклюзивній освітній практиці. Заповніть таблицю укр. мовою.

Назва підходу, автор/автори (за наявності)	Основні характеристики інклюзивного педагогічного підходу	Особливості використання інклюзивного педагогічного підходу в освітньому процесі

Форма подання: таблиця

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Розкриття теми	Ґрунтовно і творчо розкрито тему.	Достатньо повно розкрито тему.	Не достатньо розкрито тему.	Не розкрито тему.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0

Визначення фактів	Студент/ка точно знаходить усі факти у статті для опису певного інклюзивного педагогічного підходу.	Студент/ка точно знаходить основні факти у статті для опису певного інклюзивного педагогічного підходу.	Студент/ка знаходить окремі факти у статті для опису певного інклюзивного педагогічного підходу.	Студент/ка має труднощі з пошуку фактів у статті.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 24 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж 24 години від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	1		0,5	0

Завдання 2 (6 год.):

Проаналізуйте статтю Martynchuk O., Skrypnyk T., Sofiy N., Bahdanovich Hanssen N. Inclusive education in Ukraine – tension between policy and practice. *Dialogues between Northern and Eastern Europe on the Development of Inclusion. Theoretical and Practical Perspectives* / Edited By Natallia Bahdanovich Hanssen, Sven-Erik Hansén, Kristina Ström. London: Routledge, 2021. P.148-167. URL: https://ebrary.net/185849/education/inclusive_education_ukraine_tension_policy_practice

Напишіть укр. мовою 10 ключових ідей, висвітлених у цій статті, що стосуються концептуалізації (розвитку, зміни) понять «інклюзія», «інклюзивне навчання», «учні з особливими освітніми потребами».

Форма подання: результати подаються у вигляді есе у документі Word.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Визначення важливої інформації	Студент/ка називає всі аспекти статті, що стосуються концептуалізації усіх понять.	Студент/ка називає всі основні аспекти статті, що стосуються концептуалізації усіх понять.	Студент/ка називає деякі основні аспекти статті, що стосуються концептуалізації деяких понять.	Студент/ка не може точно визначити основні аспекти статті, що стосуються концептуалізації понять.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Узагальнення	Студент/ка коротко та лаконічно робить узагальнення, що стосуються концептуалізації понять.	Студент/ка використовує кілька речень, щоб точно описати про концептуалізацію понять.	Студент/ка точно резюмує більшу частину статті, але має певне непорозуміння щодо концептуалізації понять.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення статті.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 24 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж 24 години від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	1		0,5	0
Всього	5 балів			

Завдання 3 (8 год.):

Проаналізуйте лекційні матеріали, посібники:

1. Методичні рекомендації для інклюзивно-ресурсних центрів щодо визначення категорій (типології) освітніх труднощів у осіб з ООП та рівнів підтримки в освітньому процесі / Укладачі: Прохоренко Л.І., Ярмола Н.А., Набоченко О.О., Данілавічюте Е.А. та ін. К. :«Квант РАЦІО». 2021. 200 с. URL : https://ispukr.org.ua/?page_id=8429#.Y_vHR3ZBxPY

2. Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів: навчально-методичний посібник / За заг. ред. М.А. Порошенко та ін. Київ : 2018. С. 21-24. URL : https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzyvne-navchannya/posibniki/Inclusive_study_Sep17.pdf

3. Порошенко М. Інклюзивна освіта: навчальний посібник. Київ: ТОВ Агенство «Україна». 2019. С. 74-82. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzyvne-navchannya/posibniki/inklyuziyavnz.pdf>

4. Ознайомтесь із Законом про освіти Республіки Польща Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2017 poz. 59, poz. 949)

Опишіть:

- традиційні підходи до класифікації порушень психофізичного розвитку;
- сучасні підходи до категоризації осіб з особливими освітніми потребами;
- сучасний підхід до визначення типології освітніх труднощів дітей;
- підходи до категоризації дітей з особливими освітніми потребами у польському законодавстві.

Форма подання: структурована письмова відповідь або ментальна карта (на вибір студента).

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Розкриття теми	Грунтовно і творчо розкрито тему, де студент/ка презентує розуміння різних підходів до категоризації порушень розвитку, осіб з ООП, освітніх труднощів.	Достатньо повно розкрито тему, де студент/ка презентує розуміння різних підходів до категоризації порушень розвитку, осіб з ООП, освітніх труднощів.	Не достатньо розкрито тему, де студент/ка презентує розуміння різних підходів до категоризації порушень розвитку, осіб з ООП, освітніх труднощів.	Не розкрито тему.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Структурні елементи	Усі структурні елементи (класифікації) чітко описані з усіма відповідними деталями.	Усі структурні елементи (класифікації) описані з відповідними деталями.	Більшість структурних елементів класифікацій описано.	Структурні елементи не описані або більшість з них не має достатньої деталізації.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 24 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж 24 години від зазначеного часу.
<i>Бали</i>		1	0,5	0
Всього			5 балів	

Завдання 4 (6 год):

Проаналізуйте лекційні матеріали, посібники:

1. Методичні рекомендації для інклюзивно-ресурсних центрів щодо визначення категорій (типології) освітніх труднощів у осіб з ООП та рівнів підтримки в освітньому процесі / Укладачі: Прохоренко Л.І., Ярмола Н.А., Набоченко О.О., Данілавічюте Е.А. та ін. К. :«Квант РАЦЮ». 2021. 200 с. URL : https://ispukr.org.ua/?page_id=8429#.Y_vHR3ZBxPY

2. Порошенко М. Інклюзивна освіта: навчальний посібник. Київ: ТОВ Агенство «Україна». 2019. С. 74-82. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzyvne-navchannya/posibniki/inklyuziyavnz.pdf>

Охарактеризуйте різні групи особливих освітніх потреб дітей у таблиці.

Назва групи освітніх потреб	Коротка характеристика. Приклади.
ООП, пов'язані з особливою організацією освітнього процесу	
ООП, пов'язані з адаптацією/модифікацією змісту загальної освітньої програми	
ООП, пов'язані з адаптацією способів подання навчального матеріалу	
ООП, пов'язані з адаптацією способів оцінювання результатів навчання	
ООП, пов'язані з подоланням труднощів у розвитку, соціалізації та адаптації	

Форма подання: таблиця.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Розкриття теми	Студент/ка дає точну характеристику групі ООП та правильно наводить приклади.	Студент/ка дає характеристику групі ООП та правильно наводить приклади.	Студент/ка недостатньо дає характеристику групі ООП, приклади не демонструють точне розуміння теми.	Студент/ка не дає характеристику групі ООП, не наводить правильні приклади.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Експертність	Демонструє достатнє розуміння теми.	Демонструє хороше розуміння теми.	Демонструє добре розуміння частин теми.	Недостатньо розуміє тему.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Технічне оформлення документу	Документ технічно правильно оформлено, одним шрифтом, наявне вирівнювання тощо.	Документ загалом технічно оформлено правильно.	Є декілька помилок у технічному оформленні тексту.	Текст технічно оформлено з великою кількістю помилок.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 24 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж 24 години від зазначеного часу.
<i>Бали</i>		1	0,5	0
Всього	5 балів			

Модуль 2.

Інклюзивні педагогічні підходи до організації освітнього процесу

Тема 1. Універсальний дизайн у навчанні (Universal Design for Learning (UDL)).

Диференційоване викладання (Differentiated Instruction (DI))

(26 год. для заоч. форми навчання).

Завдання 1 (6 год.):

Подивіться відео про універсальний дизайн в навчанні та визначте особливості його використання в освітньому процесі.

Відео для аналізу:

Універсальний дизайн у навчанні. Лектор: Оксана Федоренко. URL : <https://www.facebook.com/usifua/videos/604825330543386>

Форма подання: структурована письмова відповідь, схема, таблиця, ментальна карта, презентація (на Ваш вибір).

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Визначення важливої інформації	Студент/ка називає всі особливості, що демонструють точне розуміння теми.	Студент/ка називає всі основні особливості, що демонструють розуміння теми.	Студент/ка називає деякі основні особливості, що демонструють неповне розуміння теми.	Студент/ка не може точно що демонструє нерозуміння теми.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Узагальнення	Студент/ка коротко та лаконічно робить узагальнення	Студент/ка використовує кілька речень, щоб точно описати, про що йдеться мова.	Студент/ка точно резюмує більшу частину відео, але має певне непорозуміння.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення відео.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 24 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 24 год. від зазначеного часу.
<i>Бали</i>		1	0,5	0

Завдання 2:

Опрацюйте матеріали (статті, посібники) з диференційованого викладання та визначте особливості його використання в освітньому процесі.

Орієнтовна рекомендована література для опрацювання:

1. Самойлова І.В. Організація диференційованого викладання в умовах інклюзивного навчання. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2021. №74. Т. 2. С. 58-62. URL : http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2021/74/part_2/13.pdf

2. Таранченко О.М., Найда Ю.М, Диференційоване викладання в інклюзивному класі: навч.-метод. посіб. К.: Видавнича група «АТОПОЛ», 2012. 120 с. URL : https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/5622/1/Y_Naida_O_Taranchenko_DVVIK.pdf

Форма подання: структурована письмова відповідь, схема, таблиця, ментальна карта, презентація (на Ваш вибір). Обов'язково зазначте джерела, які Ви аналізували.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Визначення важливої інформації	Студент/ка називає всі особливості, що демонструють точне розуміння теми.	Студент/ка називає всі основні особливості, що демонструють розуміння теми.	Студент/ка називає деякі основні особливості, що демонструють неповне розуміння теми.	Студент/ка не може точно що демонструє нерозуміння теми.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Узагальнення	Студент/ка коротко та лаконічно робить узагальнення	Студент/ка використовує кілька речень, щоб точно описати, про що йдеться мова.	Студент/ка точно резюмує більшу частину матеріалу, але має певне непорозуміння.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення матеріалів.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0

Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.	Робота подана із запізненням до 24 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 24 год. від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	1	0,5	0

Завдання 3:

На основі узагальнення знань після опрацювання лекційного матеріалу та рекомендованих джерел наведіть по два приклади:

- модифікації змісту навчання,
- адаптації навчальних матеріалів,
- адаптації способів оцінювання результатів навчання.

Орієнтовна рекомендована література для опрацювання:

1. Миронова С.П. Педагогіка інклюзивної освіти: навч.-метод. посібник. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2016. 163 с. URL : <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/bitstream/handle/123456789/3004/Myronova-S.P.-Pedahohika-inkliuzyvnoi-osvity.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

2. Сак Т. Індивідуальне оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами в інклюзивному класі. К. ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2011. 168 с. URL : <https://core.ac.uk/download/pdf/160006942.pdf>

3. Таранченко О.М., Найда Ю.М, Диференційоване викладання в інклюзивному класі: навч.-метод. посіб. К.: Видавнича група «АТОПОЛ», 2012. 120 с. URL : https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/5622/1/Y_Naida_O_Taranchenko_DVVIK.pdf

Форма подання: структурована письмова відповідь, схема, таблиця, ментальна карта, презентація (на Ваш вибір). Обов'язково зазначте джерела, які Ви аналізували.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Розкриття теми	Грунтовно і творчо розкрито тему, де студент/ка презентує розуміння модифікацій та адаптацій.	Достатньо повно розкрито тему, де студент/ка презентує розуміння модифікацій та адаптацій.	Не достатньо розкрито тему, де студент/ка презентує розуміння модифікацій та адаптацій.	Не розкрито тему.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Узагальнення	Студент/ка коротко та лаконічно робить узагальнення	Студент/ка використовує кілька речень, щоб точно описати, про що йдеться мова.	Студент/ка точно резюмує більшу частину матеріалу, але має певне непорозуміння.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення матеріалів.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 24 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 24 год. від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	1		0,5	0

Завдання 4 (8 год.):

Повторіть матеріали лекцій та практичних занять і пройдіть тестування зі змістового модуля 1 «Інклюзивна педагогіка» в ЕНК «Технології інклюзивного навчання та створення інклюзивного освітнього середовища»

Форма подання: відповіді у діяльності «Тестування» у змістовому модулі 1 «Інклюзивна педагогіка» в ЕНК «Технології інклюзивного навчання та створення інклюзивного освітнього середовища».

Критерії оцінювання:

Проведення тестування має на меті проведення поточного контролю теоретичної і практичної підготовки здобувача освітнього рівня з програмного матеріалу змістового модуля «Інклюзивна педагогіка». Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за тестування, становить 5 балів.

5 балів (вищий стандарт) – виставляється при наявності правильних відповідей на всі питання з різним рівнем складності. Здобувач освітнього рівня демонструє ґрунтовне знання матеріалу зі змістового модуля «Інклюзивна педагогіка», його розуміння та застосування під час вирішення практичних завдань; чітко відповідає на запитання, не допускає помилок у розумінні та використанні фахової термінології.

4 бали (відповідає стандартам) – виставляється при достатньому рівні обізнаності здобувача освітнього рівня у відповідях на запитання. В цілому демонструє ґрунтовні знання основного матеріалу зі змістового модуля «Інклюзивна педагогіка». Однак припускається незначної кількості помилок у відповідях як теоретичного характеру, так і під час демонстрації розуміння практичного застосування отриманих знань, правильно відповідає на більшість тестових запитань.

2-3 бали (наближення до стандартів) – виставляється при неповному володінні здобувачем освітнього рівня навчальним матеріалом зі змістового модуля «Інклюзивна педагогіка». Студент демонструє фрагментарність та поверховість у отриманих знаннях; відповіді на запитання не послідовні; недостатня орієнтація в основній термінології зі змістового модуля; надає правильні відповіді на половину та менше запропонованих тестових запитань.

1 бал (нижче стандартів) – виставляється у разі недостатнього володіння навчальним матеріалом зі змістового модуля «Інклюзивна педагогіка». Студент допускає значні помилки у відповідях на питання; неправильно орієнтується в основній термінології та змісті змістового модуля; надає правильні відповіді менше ніж на половину запропонованих завдань.

Орієнтовний перелік питань для підготовки до тестування.

Теоретичні питання

1. Охарактеризуйте інклюзивну педагогіку як педагогічний підхід щодо навчання і виховання усіх дітей у загальноосвітньому просторі.
2. Охарактеризуйте інклюзивну педагогіку як науку про закономірності і цілеспрямовану практику навчання, виховання і розвитку усіх дітей в інклюзивному освітньому середовищі та пов'язані з цим педагогічні процеси.
3. Охарактеризуйте концептуалізацію поняття «інклюзивна педагогіка» у зарубіжних дослідженнях.
4. Охарактеризуйте концептуалізацію поняття «інклюзивна педагогіка» у вітчизняних дослідженнях.
5. Охарактеризуйте сучасні підходи до класифікації категорій (типології) освітніх труднощів у осіб з ООП та рівнів підтримки в освітньому процесі.
6. Визначте суть поняття «особливі освітні потреби».
7. Наведіть класифікацію особливих освітніх потреб, надану ЮНЕСКО.
8. Охарактеризуйте підходи до визначення особливих освітніх потреб у Міжнародній Класифікації Функціонування, Обмежень Можливостей і Здоров'я.
9. Охарактеризуйте групу особливих освітніх потреб, пов'язаних з особливою організацією освітнього процесу.

10. Охарактеризуйте групу особливих освітніх потреб, пов'язаних з адаптацією/модифікацією змісту загальної освітньої програми.
11. Охарактеризуйте групу особливих освітніх потреб, пов'язаних з адаптацією способів подання навчального матеріалу.
12. Охарактеризуйте групу особливих освітніх потреб, пов'язаних з адаптацією способів оцінювання результатів навчання.
13. Охарактеризуйте групу особливих освітніх потреб, пов'язаних з подоланням труднощів у розвитку, соціалізації та адаптації.
14. Охарактеризуйте основні інклюзивні педагогічні підходи до організації освітнього процесу.
15. Розкрийте суть інклюзивного педагогічного підходу «Універсальний дизайн у навчанні (УДН) / Universal Design for Learning (UDL)» (за Д. Роуз, А. Мейер та ін.).
16. Розкрийте суть інклюзивного педагогічного підходу «Універсальний дизайн у навчанні», розробленого Центром Прикладної Спеціальної Технології / Centre for Applied Special Technology – CAST (за D. Rose, J. Gravel and D. Gordon, 2014).
17. Розкрийте суть інклюзивного педагогічного підходу «Диференційоване викладання (ДВ) / Differentiated Instruction (DI)».
18. Розкрийте суть інклюзивного педагогічного підходу «Інклюзивний педагогічний підхід «Рамки дії» / The Inclusive Pedagogical Approach in Action Framework (ІРАА)» (за Л. Флоріан).
19. Охарактеризуйте особливості застосування принципів універсального дизайну в освітньому процесі у межах розбудови Нової української школи.
20. Розкрийте суть модифікацій та адаптацій матеріалів, змісту, учнівських проєктів і продуктів, а також оцінювання для задоволення навчальних потреб учнів.

Аналітичні питання

1. Обґрунтуйте, чому розвиток інклюзивної педагогіки є важливою педагогічною проблемою, вирішення якої сприятиме удосконаленню інклюзивної практики.
2. Дайте порівняльну характеристику понять «універсальний дизайн у сфері освіти» та «універсальний дизайн у навчанні».
3. Охарактеризуйте концептуальну відмінність між універсальним дизайном у навчанні (Universal Design for Learning) та диференційованим викладанням (Differentiated Instruction).
4. Поясніть яким чином «Універсальний дизайн в навчанні» як педагогічний підхід забезпечує всіх учнів підтримкою та доступом до навчання через ті ж (або подібні) стратегії.
5. Поясніть яким чином «Диференційоване викладання» як педагогічний підхід забезпечує надання різних рівнів підтримки та застосування різних методик навчання для різних учнів.

Практичні питання

1. Наведіть приклади застосування принципу універсального дизайну в навчанні – множинні засоби залучення дітей до освітнього процесу.
2. Наведіть приклади застосування принципу універсального дизайну в навчанні – множинні засоби репрезентації/представлення змісту навчального матеріалу в освітньому процесі.
3. Наведіть приклади застосування принципу універсального дизайну в навчанні – множинні засоби дій та вираження дітей в освітньому процесі під час виконання завдань та представлення результатів навчання.
4. Наведіть приклад, коли «Універсальний дизайн в навчанні» як педагогічний підхід забезпечує всіх учнів підтримкою та доступом до навчання через ті ж (або подібні) стратегії.

5. Наведіть приклад, коли «Диференційоване викладання» як педагогічний підхід забезпечує надання різних рівнів підтримки та застосування різних методик навчання для різних учнів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II ТЕХНОЛОГІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ

Модуль I.

Система інклюзивних технологій в освітньому середовищі

Тема 1. Система інклюзивних технологій в освіті дітей з ООП (26 год для заоч. форми навчання)

Завдання 1 (6 год.):

З орієнтуру на лекційні матеріали та навчально-методичні джерела складіть таблицю, у якій зазначте не менше 4-5 суттєвих (на Ваш розсуд) перешкод впровадження інклюзії. До кожної перешкоди підберіть (або придумайте) декілька ідей щодо її подолання, а також зазначте тих осіб, яких варто задіювати для цього.

Статті для аналізу та критичного осмислення:

1. Мартинчук О.В., Скрипник Т.В. Потреба у концептуалізації понять інклюзивної освіти в Україні як виклик сьогодення. URL : <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/32813/>

2. Купіна І.О., Шищенко В.О. Проблеми інклюзії в сучасному освітньому просторі. URL : <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/91280944-f19c-46da-9625-c74e0ff2e34c/content>

(додатковими для аналізу можуть бути знайдені Вами джерела і власний досвід).

Форма подання: таблиця.

Орієнтовна таблиця:

Перешкода впровадження інклюзії	Ідеї щодо подолання перешкоди	Відповідальні особи та реалізатори
1		
2		
3		
4		

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Розкриття теми	Грунтовно і творчо розкрито тему.	Достатньо повно розкрито тему.	Не достатньо розкрито тему.	Не розкрито тему.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Визначення фактів	Студент/ка точно знаходить необхідні положення зі статей та лекційних матеріалів для визначення перешкод, прагне підібрати різнопланові та реалістичні шляхи їх подолання.	Студент/ка знаходить основні положення для визначення перешкод, прагне підібрати реалістичні шляхи їх подолання.	Студент/ка знаходить окремі положення для визначення перешкод, підбирає недостатньо реалістичні	Студент/ка має труднощі з пошуку положень про перешкоди та представленням відповідних шляхів їх подолання.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 24 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше від зазначеного часу.

			ніж 24 години від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	1	0,5	0

Завдання 2 (6 год.):

З опорою на матеріали, розроблені у межах проєкту «Нова українська школа», напишіть визначення і сутність технології «Диференційоване викладання». Уявіть собі двох учнів з різними обмеженнями життєдіяльності, коротко опишіть, кого саме Ви обрали, які труднощі вони мають в освітній діяльності. Сформулюйте свої пропозиції щодо того, які зміни в освітньому процесі мають відбутися з опорою на підхід «Диференційоване викладання», коли йдеться про: а) подання змісту певного уроку; б) навчальний процес; в) оцінювання результату навчання? Свої пропозиції базуйте на особливостях описаних Вами учнів.

Ресурси НУШ:

1) «Диференційоване викладання – як підлаштувати навчання під кожного учня» <https://nus.org.ua/articles/dyferentsijovane-vykladannya-yak-pidlashtuvaty-navchannya-pid-kozhnogo-uchnya/> ;

2) Диференційоване навчання: навіщо і як проводити <https://nus.org.ua/articles/dyferentsiojovane-navchannya-navishho-i-yak-provodyty/>

Форма подання: структурований текст.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Розкриття теми	Грунтовно і творчо розкрито тему, де студент/ка демонструє методичні підходи щодо індивідуалізації освітнього процесу учнів з різними освітніми потребами.	Достатньо повно розкрито тему, де студент/ка демонструє методичні підходи щодо індивідуалізації освітнього процесу учнів з різними освітніми потребами.	Недостатньо розкрито тему, де студент/ка демонструє методичні підходи щодо індивідуалізації освітнього процесу учнів з різними освітніми потребами.	Тему не розкрито.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Структурні елементи	Усі складові завдання виконано: опис двох учнів з різними навчальними труднощами, а також методичні підходи щодо трьох аспектів навчальної діяльності.	Більшість складових завдання виконано: опис двох учнів з різними навчальними труднощами, а також методичні підходи щодо трьох аспектів навчальної діяльності.	Певні складові завдання виконано: опис двох учнів з різними труднощами навчання, але методичні підходи представлено щодо трьох аспектів навчальної діяльності недостатньо відповідним чином.	Завдання зроблено узагальнено, без необхідної конкретизації.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 24 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж 24 години від зазначеного часу.
<i>Бали</i>		1	0,5	0
Всього	5 балів			

Завдання 3 (8 год.):

З опорою на лекційні матеріали розробіть презентацію «Українські та зарубіжні технології інклюзивного навчання: порівняльний аспект». У цій роботі розкрийте зміст 5 технологій. У кінці роботи зробіть висновок, у якому зазначте, наявні чи відсутні ці

технології в Україні. Якщо представлені, то наскільки вони відповідають тому, як їх впроваджують в освітніх системах тих країн, які мають успішний досвід інклюзивного навчання.

Форма подання: презентація та висновок.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Визначення важливої інформації	Студент/ка представляє всі особливості, що демонструють точне розуміння теми.	Студент/ка представляє всі основні особливості, що демонструють розуміння теми.	Студент/ка представляє деякі основні особливості, що демонструють неповне розуміння теми.	Студенту/ці не вдалося представити особливості, що демонструє нерозуміння теми.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Структурні елементи	Усі складові завдання виконано: представлено як 5 технологій, так і конкретизований висновок.	Розкрито інформацію щодо більшості складових завдання, висновок є достатньо змістовним.	Певні складові завдання виконано, але недостатньо.	Завдання зроблено узагальнено, без необхідної конкретизації.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 24 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 24 год. від зазначеного часу.
<i>Бали</i>		1	0,5	0

Завдання 4 (6 год.):

Конкретизуйте 4-й принцип Універсального дизайну, що має такий зміст, як: «Доступно викладена інформація» (дизайн має сприяти ефективному донесенню необхідної інформації, незалежно від можливостей тієї чи іншої особи). Наведіть по 2-3 приклади того, як викладати інформацію доступним чином, враховуючи специфіку сприймання осіб з різними обмеженнями життєдіяльності, наприклад: 1) учня з аутизмом, 2) учня зі зниженим слухом та 3) учня зі зниженим зором.

Форма подання: есе.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Визначення важливої інформації	Студент/ка називає всі особливості, що демонструють точне розуміння теми.	Студент/ка називає всі основні особливості, що демонструють розуміння теми.	Студент/ка називає деякі основні особливості, що демонструють неповне розуміння теми.	Студент/ка демонструє вкрай недостатнє розуміння теми.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Структурні елементи	Усі складові завдання виконано: представлено 2-3 приклади подання навчальної інформації для кожної з трьох категорій учнів.	Майже усі складові завдання виконано: але, можливо. недостатньо інформативно щодо певної категорії учнів з обмеженнями життєдіяльності.	Недостатньо змістовно виконано завдання.	Завдання зроблено узагальнено, без необхідної конкретизації.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 24 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 24 год. від зазначеного часу.

Бали	1	0,5	0
------	---	-----	---

Модуль 2.

Технології позитивного перетворення освітнього простору

Тема 4. Технологія позитивного перетворення освітнього простору; стратегія «Класний менеджмент».

Завдання 1 (6 год.):

Проаналізуйте п'ять складових «ефективного управління класом» за відео (доповідач – Марина Пристінська)

<https://www.youtube.com/watch?v=LQ2-d0fk7Ns>

Опишіть: 1) як пов'язані між собою ці складові (як вони взаємодоповнюють одна одну); 2) які з цих складових є, на Ваш розсуд, більш важливими, від яких залежать усі інші? Обґрунтуйте свою позицію. Наведіть приклад ефективною реалізації будь-якої з цих складових (з власного досвіду або створений у Вашій уяві).

Форма подання: есе.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Визначення важливої інформації	Студент/ка називає всі особливості, що демонструють точне розуміння теми.	Студент/ка називає всі основні особливості, що демонструють розуміння теми.	Студент/ка називає деякі основні особливості, що демонструють неповне розуміння теми.	Студент/ка демонструє вкрай недостатнє розуміння теми.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Узагальнення	Студент/ка коротко та лаконічно робить узагальнення	Студент/ка використовує кілька речень, щоб точно описати, про що йдеться мова.	Студент/ка точно резюмує більшу частину відео, але має певне непорозуміння.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення відео.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 24 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 24 год. від зазначеного часу.
<i>Бали</i>		1	0,5	0

Завдання 2 (6 год.):

З опорою на лекційні матеріали та уривок з монографії «Діти з аутизмом в інклюзії» (уривок прикріплено в ЕНК) визначте, які фізичні та організаційно-сміслові (наочні) ресурси за технологією «Класний менеджмент» можуть подолати такі недоліки наявного освітнього простору, як: 1) непродуманість; 2) «застабілізованість»; 3) знеособленість. Наведіть приклади стосовно позитивних змін до кожної з цих характеристик.

Форма подання: таблиця.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Визначення важливої інформації	Студент/ка називає всі особливості, що демонструють точне розуміння теми.	Студент/ка називає всі основні особливості, що демонструють розуміння теми.	Студент/ка називає деякі основні особливості, що демонструють неповне розуміння теми.	Студент/ка демонструє вкрай недостатнє розуміння теми.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0

Узагальнення	Студент/ка робить узагальнення, що демонструють глибину розуміння теми.	Студент/ка робить узагальнення, що демонструють достатній рівень розуміння теми.	Студент/ка робить узагальнення, що демонструють недостатній рівень розуміння теми.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення інформації за темою.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 24 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 24 год. від зазначеного часу.
<i>Бали</i>		1	0,5	0

Завдання 3 (6 год.):

Проаналізуйте та знайдіть 3-4 інноваційні й продуктивні ідеї (які, на Ваш розсуд, важливо популяризувати серед українських освітян) за такими джерелами, як:

- 1) Відеолекція 8 Сучасне освітнє середовище як «третій вчитель» URL : <https://www.youtube.com/watch?v=WxOwrQVvtrI>;
- 2) посібник «Середовище, що належить дітям: poradnik для педагогів закладів дошкільної освіти» (упорядники – Н. Софій, Ю. Найда). Оформіть ці ідеї у форматі презентації.

Форма подання: презентація.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Ниже стандартів
Визначення важливої інформації	Студент/ка формулює 3-4 ідеї, що демонструють повноту розуміння теми.	Студент/ка формулює 3-4 ідеї, що демонструють достатнє розуміння теми.	Студент/ка формулює ідеї, що демонструють повноту розуміння теми.	Студент/ка демонструє вкрай недостатнє розуміння теми.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Узагальнення	Студент/ка коротко та лаконічно робить узагальнення.	Студент/ка використовує кілька речень, щоб точно описати, про що йдеться мова.	Студент/ка точно резюмує більшу частину відео, але має певне непорозуміння.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення відео.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 24 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 24 год. від зазначеного часу.
<i>Бали</i>		1	0,5	0

Завдання 4 (8 год.):

З опорою на лекційні матеріали та уривок з монографії «Діти з аутизмом в інклюзії» (уривок прикріплено в ЕНК) представте розроблений Вами ланцюжок класних правил, які вчитель ймовірно може пропонувати учням 1-го класу у: 1) вересні, 2) грудні, 3) березні. Зверніть увагу на динаміку змістового наповнення цих правил, враховуючи стан організаційного, особистісного й соціального розвитку цих учнів у школі. Усі правила оформіть у відповідності до визначених технологією «Класний менеджмент» вимог до розроблення правил.

Форма подання: дидактичні матеріали.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Ниже стандартів
---------------------	----------------	-----------------------	--------------------------	-----------------

Визначення важливої інформації	Студент/ка представляє компетентно розроблені правила, відповідно до трьох часових зрізів: вересень, грудень, березень.	Студент/ка представляє достатньо компетентно розроблені правила, відповідно до трьох часових зрізів: вересень, грудень, березень.	Студент/ка представляє недостатньо компетентно розроблені правила, відповідно до трьох часових зрізів: вересень, грудень, березень.	Студент/ка демонструє вкрай недостатній рівень виконання завдання.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Структурні елементи	Усі складові завдання виконано на високому рівні: представлено правила щодо трьох часових зрізів; формат оформлення правил дотримано.	Усі складові завдання виконано на достатньому рівні: представлено правила щодо трьох часових зрізів; формат оформлення правил дотримано.	Складові завдання виконано на недостатньо високому рівні: формат оформлення правил частково дотримано.	Завдання зроблено невідповідним чином.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 24 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 24 год. від зазначеного часу.
<i>Бали</i>		1	0,5	0

Модуль 3. Технології командної взаємодії

Тема 1. Технологія командної взаємодії в інклюзивному процесі: партнерська взаємодія, дієва координація, «Спільне викладання» (Co-teaching)

Завдання 1 (6 год.):

З опорою на лекційні матеріали згрупуйте п'ять переваг командної взаємодії фахівців щодо супроводу дітей з ООП в інклюзивному освітньому просторі. Кожну з цих переваг проілюструйте прикладом, що передбачає Ваше бачення, як кожна з цих переваг може реалізуватися у контексті діяльності міждисциплінарної команди супроводу..

Форма подання: структурований текст.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Визначення важливої інформації	Студент/ка називає всі переваги, що демонструють точне розуміння теми.	Студент/ка називає всі основні переваги, що демонструють розуміння теми.	Студент/ка називає деякі основні переваги, що демонструють неповне розуміння теми.	Студент/ка демонструє вкрай недостатнє розуміння теми.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Структурні елементи	Усі складові завдання виконано: підібрано змістовні приклади до кожної з п'яти переваг командної взаємодії фахівців.	Майже усі складові завдання виконано: підібрано достатньо змістовні приклади до кожної з п'яти переваг командної взаємодії фахівців.	Підібрано недостатньо змістовні приклади до п'яти переваг командної взаємодії фахівців / або підібрано змістовні приклади, при цьому тільки до 1-2-х переваг.	Завдання зроблено узагальнено, без необхідної конкретизації.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 24 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 24 год. від зазначеного часу.
<i>Бали</i>		1	0,5	0

Завдання 2 (8 год.):

Проаналізуйте (за відео) негативний та позитивний приклади засідання команди супроводу. Надайте свої письмові: а) коментарі щодо показників та чинників ефективності команди супроводу, а також – б) рекомендації для тієї команди, яка мала невдалу зустріч: «The Basic Do's and Don't's of IEP meetings»

<https://www.youtube.com/watch?v=CHCTGRw1oKo&t=16s>

Форма подання: структурований текст.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Визначення важливої інформації	Студент/ка змістовно коментує негативний та позитивний досвід роботи команди супроводу й надає важливі рекомендації.	Студент/ка достатньо змістовно коментує негативний та позитивний досвід роботи команди супроводу й надає певні рекомендації.	Студент/ка недостатньо змістовно коментує негативний та позитивний досвід роботи команди супроводу й надає рекомендації.	Студент/ка демонструє вкрай недостатнє розуміння теми.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Структурні елементи	Усі складові завдання виконано: є коментарі щодо показників та чинників ефективності команди, а також рекомендації.	Майже усі складові завдання виконано: є коментарі щодо певних показників та чинників ефективності команди, а також рекомендації.	Певні складові завдання виконано: є коментарі щодо окремих показників або чинників ефективності команди, а також фрагментарні рекомендації.	Завдання зроблено невідповідним чином.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 24 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 24 год. від зазначеного часу.
<i>Бали</i>		1	0,5	0

Завдання 3 (6 год.):

Проаналізуйте матеріали польського сайту ORE (<https://ore.edu.pl/category/ksztalcenie-i-wychowanie/uczen-ze-specjalnymi-potrzebami-edukacyjnymi/>), за наслідками аналізу декількох навчально-методичних джерел, систематизуйте уявлення щодо поняття «проінклюзивне ставлення» і доведіть його необхідність у контексті пріоритетного напрямку підготовки кадрів для інклюзивного навчання.

Форма подання: схема/модель.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Визначення важливої інформації	Студент/ка представляє схему/модуль взаємодії учасників команди супроводу, а також надає опис до своєї розробки, що демонструє повноту розуміння теми.	Студент/ка представляє схему/модуль взаємодії учасників команди супроводу, а також надає опис до своєї розробки, що демонструє достатню повноту розуміння теми.	Студент/ка представляє схему/модуль взаємодії учасників команди супроводу, а також надає опис до своєї розробки, що демонструє недостатнє розуміння теми.	Студент/ка демонструє вкрай недостатнє розуміння теми.

<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Узагальнення	Студент/ка коротко та лаконічно робить узагальнення.	Студент/ка використовує кілька речень, щоб точно описати, про що йдеться мова.	Студент/ка точно резюмує більшу частину відео, але має певне непорозуміння.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення відео.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 24 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 24 год. від зазначеного часу.

Завдання 4 (6 год.):

Проаналізуйте і коротко опишіть зміст 6 стратегій «Co-Teaching». Дайте відповідь на питання, 1) які переваги кожної з цих стратегій (її призначення, зручність застосування, цінність для педагогів)? 2) Чим кожна з цих стратегій є особливо корисна щодо дітей/учнів з ООП?

Використовуйте лекційні матеріали, а також відеоматеріали –

«Six Co Teaching Strategies»

https://www.youtube.com/watch?v=AeUa_cdaC6w&list=PLCDsTyftAA2D_buI_Rti5phLZ1DdFsAMc&index=2

https://www.youtube.com/watch?v=S3AK33YOZfE&list=PLCDsTyftAA2D_buI_Rti5phLZ1DdFsAMc&index=3

https://www.youtube.com/watch?v=hrprg1r7kSs&list=PLCDsTyftAA2D_buI_Rti5phLZ1DdFsAMc&index=4

https://www.youtube.com/watch?v=gLi4LiUopwY&list=PLCDsTyftAA2D_buI_Rti5phLZ1DdFsAMc&index=5

https://www.youtube.com/watch?v=MVeFjRdSH3c&list=PLCDsTyftAA2D_buI_Rti5phLZ1DdFsAMc&index=7

Форма подання: таблиця.

Переваги технології Co-Teaching

Зміст стратегії	Переваги стратегії	Користь для дітей з ООП
1.		
2.		
....		

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Визначення важливої інформації	Студент/ка формулює 3-4 ідеї, що демонструють повноту розуміння теми.	Студент/ка формулює 3-4 ідеї, що демонструють достатнє розуміння теми.	Студент/ка формулює ідеї, що демонструють повноту розуміння теми.	Студент/ка демонструє вкрай недостатнє розуміння теми.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Узагальнення	Студент/ка коротко та лаконічно робить узагальнення.	Студент/ка використовує кілька речень, щоб точно описати, про що йдеться мова.	Студент/ка точно резюмує більшу частину відео, але має певне непорозуміння.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення відео.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 24 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 24 год. від зазначеного часу.

Бали	1	0,5	0
------	---	-----	---

Модуль 4.

Технології розроблення документації в інклюзивному освітньому просторі Тема 1. Технологія розроблення інклюзивної документації задля впровадження ефективного супроводу осіб з ООП та здійснення моніторингових заходів

Завдання 1 (6 год.):

Визначте і представте у таблиці принципові відмінності між процесами моніторингу та оцінки. Подану інформацію предметно конкретизуйте або наведіть відповідні приклади.

Пропонований формат таблиці:

Порівняльний аналіз процесів Оцінювання та Моніторингу

Параметри	Оцінювання	Моніторинг
Зміст поняття		
Періодичність (можливі варіанти)		
Методи / приклади		
Результати		
Виконавці		
Роль у вимірюванні динаміки розвитку дитини/учня		
Взаємозв'язок між поняттями Оцінювання і Моніторинг	<i>Дані, отримані завдяки моніторингу, дають змогу при здійсненні оцінювання...</i>	<i>Враховуючи результати оцінювання, при моніторингу успішності фахівці...</i>

Форма подання: таблиця.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Визначення важливої інформації	Студент/ка визначає принципові відмінності між процесами моніторингу та оцінки, надає конкретні змістовні приклади.	Студент/ка визначає певні відмінності між процесами моніторингу та оцінки, надає приклади.	Студент/ка визначає певні відмінності між процесами моніторингу та оцінки, надає приклади.	Студент/ка демонструє вкрай недостатнє розуміння теми.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Структурні елементи	Усі складові завдання виконано: отримано чітку й змістовну відповідь на усі питання.	Більшість складових завдання виконано: отримано чітку й змістовну відповідь майже на усі питання.	Певні складові завдання виконано: отримано відповідь на питання, при цьому не продемонстровано знання і уміння здійснити порівняльний аналіз.	Завдання зроблено невідповідним чином.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 24 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 24 год. від

			зазначеного часу.
<i>Бали</i>	1	0,5	0

Завдання 2 (6 год.):

З огляду на лекційні матеріали та приклади портфоліо, прикріплені в ЕНК розкрийте можливу роль портфоліо у процесі вимірювання динаміки навчання і розвитку дитини/учня з ООП (роль: визначальна, допоміжна, несуттєва). Опишіть: 1) яким чином здійснюється накопичення досягнень у портфоліо, 2) подальший аналіз цих досягнень та висновки, 3) як це впливає на перегляд поставлених цілей та зміст визначених стратегій втручання. Запропонуйте структуру дієвого (для команди супроводу) портфоліо.

Форма подання: структурована розробка, коментарі.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Визначення важливої інформації	Студент/ка правильно дає відповіді на всі питання, що демонструє високий рівень обізнаності у темі.	Студент/ка називає всі основні аспекти статті, що стосуються концептуалізації усіх понять.	Студент/ка називає деякі основні аспекти статті, що стосуються концептуалізації деяких понять.	Студент/ка не може точно визначити основні аспекти статті, що стосуються концептуалізації понять.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Структурні елементи	Студент/ка відповідає змістовно, творчо і лаконічно на всі питання, що свідчать про розкриття теми.	Студент/ка відповідає на всі питання досить змістовно, що свідчать про достатню обізнаність щодо теми.	Студент/ка відповідає тільки на 1 питання, що свідчать про недостатньо високий рівень виконання завдання.	Завдання зроблено невідповідним чином.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 24 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж 24 години від зазначеного часу.
<i>Бали</i>		1	0,5	0
Всього			5 балів	

Завдання 3 (8 год.):

З опорою на лекційні матеріали та зразки Checklists, прикріплені в ЕНК, розробіть Аркуш спостереження (або Чек-лист) для певної дитини з ООП (зазначте, з якими саме обмеженнями життєдіяльності). У цій розробці мають бути: а) чіткі параметри, які педагог може відстежувати і які стосуються тих чи інших актуальних складнощів щодо її навчання та/або розвитку; б) одиниці вимірювання або спеціальне місце для позначок («так/ні» та подібних).

Форма подання: методична розробка.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Розкриття теми	Студент/ка чітко встановлює відповідність між обмеженнями життєдіяльності та	Студент/ка певним чином встановлює відповідність між обмеженнями життєдіяльності та	Студент/ка на недостатньому рівні встановлює відповідність між обмеженнями	Студент/ка виконує завдання невідповідним чином.

	параметрами Чек-листа.	параметрами Чек-листа.	життєдіяльності та параметрами Чек-листа.	
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Експертність	Демонструє повне розуміння структури методичної розробки.	Демонструє часткове розуміння структури методичної розробки.	Демонструє недостатнє розуміння структури методичної розробки.	Демонструє повне нерозуміння структури методичної розробки.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Технічне оформлення документу	Розробка оформлена технічно правильно, може бути практично застосована.	Розробка оформлена технічно достатньо правильно, може застосовуватися після незначного доопрацювання.	Є суттєві помилки у технічному оформленні розробки.	Розробка оформлена невідповідним чином.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 24 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж 24 години від зазначеного часу.
<i>Бали</i>		1	0,5	0
Всього	5 балів			

Завдання 4 (6 год.):

Повторіть матеріали лекцій та практичних занять і пройдіть тестування зі змістового модулю 2 «Технології інклюзивного навчання» в ЕНК «Технології інклюзивного навчання та створення інклюзивного освітнього середовища»

Форма подання: відповіді у діяльності «Тестування» у змістовому модулі 2 «Технології інклюзивного навчання» в ЕНК «Технології інклюзивного навчання та створення інклюзивного освітнього середовища».

Критерії оцінювання:

Проведення тестування має на меті проведення поточного контролю теоретичної і практичної підготовки здобувача освітнього рівня з програмного матеріалу змістового модуля «Технології інклюзивного навчання». Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за тестування, становить 5 балів.

5 балів (вищий стандарт) – виставляється при наявності правильних відповідей на всі питання з різним рівнем складності. Здобувач освітнього рівня демонструє ґрунтовне знання матеріалу з модуля «Технології інклюзивного навчання», його розуміння та застосування під час вирішення практичних завдань; чітко відповідає на запитання, не допускає помилок у розумінні та використанні фахової термінології.

4 бали (відповідає стандартам) – виставляється при достатньому рівні обізнаності здобувача освітнього рівня у відповідях на запитання. В цілому демонструє ґрунтовні знання основного матеріалу з модуля «Технології інклюзивного навчання». Однак припускається незначної кількості помилок у відповідях як теоретичного характеру, так і під час демонстрації розуміння практичного застосування отриманих знань, правильно відповідає на більшість тестових запитань.

2-3 бали (наближення до стандартів) – виставляється при неповному володінні здобувачем освітнього рівня навчальним матеріалом з модуля «Технології інклюзивного навчання». Студент демонструє фрагментарність та поверховість у отриманих знаннях; відповіді на запитання не послідовні; недостатня орієнтація в основній термінології зі змістового модуля; надає правильні відповіді на половину та менше запропонованих тестових запитань.

1 бал (нижче стандартів) – виставляється у разі недостатнього володіння навчальним матеріалом з модуля «Технології інклюзивного навчання». Студент допускає

значні помилки у відповідях на питання; неправильно орієнтується в основній термінології та змісті змістового модуля; надає правильні відповіді менше ніж на половину запропонованих завдань.

Орієнтовний перелік питань для підготовки до тестування

Теоретичні питання

1. Охарактеризуйте систему інклюзивних технологій; зазначте групи, за якими можна розподілити ці технології.
2. Охарактеризуйте стан впровадження технологій інклюзивного навчання в українських закладах освіти.
3. Розкрийте підходи, напрацьовані зарубіжними фахівцями, що, на Ваш розсуд, можуть бути корисними для розбудови інклюзивної освіти в Україні.
4. Розкрийте сильні сторони і певні прогалини, типові для інклюзивного освітнього середовища в Україні.
5. Представте зміст технології «Класний менеджмент»; конкретизуйте, які кардинальні зміни могли б з'явитися в українських закладах освіти завдяки застосуванню цієї технології.
6. Наведіть приклади, які б підтверджували, що оформлення класної кімнати має такі характеристики, як: а) відкритість, б) змінність, в) особистісну спрямованість.
7. Зробіть перелік 6 моделей інклюзивної технології «Co-Teaching». Назвіть три з них, які, на Вашу думку, доречно застосовувати при співпраці вчителя і асистента вчителя в українських ЗЗСО.
8. Зазначте, які помилки можуть виявлятися у процесі застосування українськими педагогами моделі «Один викладає, інший допомагає»; якими є головні умови впровадження цієї моделі.
9. Зазначте, який позитивний ефект має застосування технології «Co-Teaching» для педагогів; конкретизуйте свою відповідь прикладами.
10. Зазначте, який позитивний ефект має застосування технології «Co-Teaching» для учнів; конкретизуйте свою відповідь прикладами.
11. Розкрийте зміст командного підходу у процесі супроводу осіб з ООП; надайте приклад відповідної командної взаємодії.
12. Охарактеризуйте специфіку діяльності асистента дитини; зазначте, яких помилок асистент дитини має уникати.
13. Охарактеризуйте наявну в Україні координацію команди супроводу осіб з ООП; сформулюйте зміст завдань для координатора.
14. Сформулюйте алгоритм бажаної діяльності команди супроводу дитини з ООП у закладі дошкільної освіти у процесі переходу цієї дитини до набуття освіти у закладі загальної середньої освіти.
15. Розкрийте зміст поняття «міждисциплінарна команда супроводу»; опишіть роль спеціального педагога (вчителя-дефектолога) у цій команді.
16. Охарактеризуйте переваги і недоліки наявної в Україні індивідуальної програми розвитку.
17. Сформулюйте шляхи удосконалення наявної в Україні індивідуальної програми розвитку; обґрунтуйте свою думку.
18. Дайте визначення SMART-цілей в системі освіти осіб з ООП; наведіть приклад: а) конкретності цілі; б) вимірюваності цілі.
19. Розкрийте зміст моніторингових процедур; опишіть засоби моніторингу, їхнє призначення та головну спрямованість.
20. Охарактеризуйте роль портфоліо в освітньому процесі особи з ООП.

Аналітичні питання

1. Обґрунтуйте висновок про те, що впровадження в освітній процес технології «Co-Teaching» може мати позитивний вплив на впровадження освітнього процесу для осіб

з ООП.

2. Сформулюйте ідеї щодо координації команди супроводу осіб з ООП, які уможливають позитивні зміни в інклюзивній освіті України.

3. Сформулюйте 5 переваг SMART-цілей у порівнянні із тими цілями, які є звичними для українських фахівців, обґрунтуйте свою думку.

4. Доведіть, що портфоліо може бути засобом для відстеження динаміки розвитку особи з ООП.

5. Доведіть, що дотримання методичного ланцюжка: «потреби дитини з ООП – SMART-цілі – зміст корекційно-розвиткових занять – предмет моніторингу» уможливило організацію продуманого і відповідального супроводу цієї дитини.

Практичні питання

1. Змодельуйте варіант узгодженої співпраці 2-х-3-х учасників команди супроводу щодо надання психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових послуг дитини з ООП.

2. Розробіть таку структуру портфоліо і запропонуйте такий алгоритм його заповнення, щоб він міг стати одним із чинників ефективного моніторингового процесу для відстеження динаміки успіху дитини з ООП.

3. У форматі практичних рекомендацій для команди супроводу дитини з ООП конкретизуйте, які саме моделі Спільного викладання (Co-teaching) і яким чином варто у першу чергу застосовувати вчителю і асистенту вчителя, щоб підвищувати якість освітнього процесу для учнів з ООП.

4. Опишіть, які функції може виконувати учень з ООП у класі (сам, або у парі з однокласником) у процесі реалізації стратегії «Jobs» (за технологією «Класний менеджмент»).

5. Розробіть схему перетворення приміщення, яке було «знеособленим», а має стати людино центрованим для усіх учасників освітнього процесу, у т. ч., для осіб з ООП.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

СТРАТЕГІЇ СТВОРЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Модуль 1.

Стратегії створення безпечного, комфортного та безбар'єрного середовища в закладі освіти

Тема 1. Ключові підходи до створення безпечного та комфортного фізичного середовища для організації інклюзивного навчання

(26 год. для заоч. форми навчання).

Завдання 1 (6 год): Створюємо простір ресурсної кімнати. Створюємо безпечний простір (на вибір студента)

Зробіть графічне зображення (макет, можна намалювати і додати скан зображення) ресурсної кімнати, яку б ви створили в закладі освіти для забезпечення потреб всіх користувачів. Наведіть 4-5 аргументів «Пояснювальна записка» для підтримки вашого бачення.

Зробіть графічне зображення (макет, можна намалювати і додати скан зображення) приміщення/кімнати, яка відповідає нормам безпеки (це може бути будь який простір, у тому числі бомбосховище) для всіх учасників освітнього процесу, у тому числі дітей з ООП. Наведіть 4-5 аргументів «Пояснювальна записка» для підтримки вашого бачення.

Для виконання завдання ознайомтесь з такими джерелами:

1. Новий освітній простір: безбар'єрність (п.3.1. «Ресурсна кімната»): інформаційний посібник. 2019. С 85-89. URL : https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/408/NOP_Bezbaryernist.pdf

2. Новик І.М. Створення ресурсних кімнат у закладах загальної середньої освіти: методичні рекомендації. УІРО. 2022. 29 с. URL : <https://osvita.ua/doc/files/news/875/87530/mr-res-kimnata-2.pdf>

3. Типовий перелік допоміжних засобів для навчання (спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку) осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються в закладах освіти / Наказ МОН України від 23.04.2018р. № 414. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0582-18#Text>

4. Укриття і клас безпеки в школі: критерії оснащення і вимоги МОН <https://b-pro.com.ua/statti/obladnannya-bezpechnih-ukrittiv-u-shkolah-na-shho-zvernuti-uvagu>

Форма подання: скан макету ресурсної кімнати і «Пояснювальна записка» у вигляді документа Word, завантажені в ЕНК.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Відповідність завданню та глибина змісту	Макет ресурсної кімнати та текст пояснювальної записки демонструють здатність глибоко аналізувати, порівнювати, упорядковувати та представляти інформацію.	Макет ресурсної кімнати та текст пояснювальної записки демонструють здатність аналізувати та порівнювати інформацію.	Макет ресурсної кімнати та текст пояснювальної записки у недостатньому обсязі демонструють здатність аналізувати та порівнювати інформацію.	Макет ресурсної кімнати та текст пояснювальної записки демонструють недбале й поверхневе опрацювання матеріалу.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0,5
Узагальнення	Студент/ка чітко та правильно робить узагальнення.	Студент/ка загалом правильно робить узагальнення.	Студент/ка не достатньо правильно робить узагальнення.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення інформації.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0,5
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.	.	Робота подана із запізненням до 24 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж 24 години від зазначеного часу.
<i>Бали</i>		1	0,5	0
Всього	5 балів			

Завдання 2 (6 год): Проаналізуйте документи:

Державні будівельні норми України. Будинки і споруди. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення ДБН В.2.2- 40:2018». URL : <https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2019/03/DBN-V2240-2018.pdf>

Зміна №1. К. : Міністерство розвитку громад та територій України, 2022.

URL : https://dreamdim.ua/wp-content/uploads/2022/08/Zminal-DBN-V_2_2-40-2018.pdf

Проаналізуйте документи, розміщені на сайті Освітнього омбудсмена України за темою «Укриття закладів освіти під час здійснення освітнього процесу за очною формою доступні тільки для учасників освітнього процесу» URL : <https://eo.gov.ua/ukryttia-zakladiv-osvity-pid-chas-zdiysnennia-osvitnoho-protsesu-za-ochnoi-formoiu-dostupni-tilky-dlia-uchasnykiv-osvitnoho-protsesu-postanova-kmu/2024/02/01/>

*публікація розміщена в ЕНК

Створіть ментальну карту / схему основних положень, які стосуються закладів освіти.

Форма подання: ментальна карта / схема (фото або посилання на її місце знаходження).

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Відповідність завданню та глибина змісту	Ментальна карта / схема демонструє здатність глибоко аналізувати, порівнювати, упорядковувати та представляти інформацію.	Ментальна карта / схема демонструє здатність аналізувати та порівнювати інформацію.	Ментальна карта / схема у недостатньому обсязі демонструє здатність аналізувати та порівнювати інформацію.	Ментальна карта / схема демонструє недбалий поверхневий опрацювання матеріалу.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0,5
Узагальнення	Студент/ка чітко та правильно робить узагальнення.	Студент/ка загалом правильно робить узагальнення.	Студент/ка не достатньо правильно робить узагальнення.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення інформації.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0,5
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 24 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж 24 години від зазначеного часу.
<i>Бали</i>		1	0,5	0
Всього			5 балів	

Завдання 3 (6 год): Врахування потреб користувачів для створення комфортного й безпечного фізичне середовище

Ознайомтесь з кейсом «Іван», що додається в ЕНК. Опишіть, як має виглядати освітнє середовище, щоб врахувати потреби хлопчика, і одночасно створити комфортне й безпечне, безбар'єрне середовища для інших учасників освітнього процесу, у тому числі врахувати шлях дитини під час повітряної тривоги до укриття і заходи стабілізації в укритті.

Форма подання: документ Word, розміщений в ЕНК.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Відповідність завданню та глибина змісту	Текст демонструє здатність глибоко аналізувати, порівнювати, упорядковувати та представляти інформацію.	Текст демонструє здатність аналізувати та порівнювати інформацію.	Текст демонструє у недостатньому обсязі здатність аналізувати та порівнювати інформацію.	Наданий текст демонструє недбалий поверхневий опрацювання матеріалу.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Узагальнення	Студент/ка чітко та правильно робить узагальнення.	Студент/ка загалом правильно робить узагальнення.	Студент/ка не достатньо правильно робить узагальнення.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення інформації.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Експертність	Демонструє достатнє розуміння теми.	Демонструє хороше розуміння теми.	Демонструє добре розуміння частин теми.	Недостатньо розуміє тему.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 24 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж 24 години від зазначеного часу.
<i>Бали</i>		1	0,5	0
Всього			5 балів	

Завдання 4 (8 год): Аудит доступності закладу освіти

Використовуючи опитувальник, який додається в ЕНК, проведіть аудит доступності закладу освіти (школи або садочка). Запропонуйте рекомендації на основі запитань опитувальника.

Форма подання: документ у форматі Word, розміщений в ЕНК.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Відповідність завданню та глибина змісту	Текст демонструє здатність глибоко аналізувати порівнювати, упорядковувати та представляти інформацію.	Текст демонструє здатність аналізувати та порівнювати інформацію.	Текст демонструє у недостатньому обсязі здатність аналізувати та порівнювати інформацію.	Наданий текст демонструє недбале й поверхневе опрацювання матеріалу.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Узагальнення	Студент/ка чітко та правильно робить узагальнення.	Студент/ка загалом правильно робить узагальнення.	Студент/ка не достатньо правильно робить узагальнення.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення інформації.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Експертність	Демонструє достатнє розуміння теми.	Демонструє хороше розуміння теми.	Демонструє добре розуміння частин теми.	Недостатньо розуміє тему.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 24 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж 24 години від зазначеного часу.
<i>Бали</i>		1	0,5	0
Всього			5 балів	

Модуль 2.

Стратегії розвитку психосоціального середовища для забезпечення інклюзивності закладу освіти

Тема 1.

Психосоціальне середовище: прийняття багатоманітності, формування позитивних стосунків в дитячому колективі, психосоціальна підтримка та роль педагога
(26 год. для заоч. форми навчання)

Завдання 1 (7 год): *Поняття багатоманітності: виклики, стереотипи та упередження*

Подумайте над бар'єрами, які все ще існують у шкільній спільноті та місцевій громаді серед учнів, педагогів, іншого персоналу закладу освіти, батьків та представників громади стосовно дітей та дорослих з інвалідністю у тому числі отриманій у наслідок військових дій. Складіть повний перелік цих бар'єрів. Перегляньте його та оберіть один. Подумайте над планом заходів, які можна здійснити в школі, залучаючи всіх учасників освітнього процесу та представників громади для запобігання/упередження виникнення цього бар'єру. Готуючи план, поміркуйте над формуванням сприятливого психосоціального середовища у закладі освіти та місцевій громаді.

Для підсилення власних міркувань, скористайтесь публікацією:

Індекс інклюзії: розвиток навчання та участі в життєдіяльності шкіл: посіб. / Тоні Бут; пер. з англ. К.: ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. 190 с. URL : <https://rcpio.ippo.kubg.edu.ua/?p=1044>

Матеріали Ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка. URL : https://rcpio.ippo.kubg.edu.ua/?page_id=52

Форма подання: документ у форматі Word розміщений в ЕНК.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Відповідність завданню та глибина змісту	Текст демонструє здатність глибоко аналізувати порівнювати, упорядковувати та представляти інформацію.	Текст демонструє здатність аналізувати та порівнювати інформацію.	Текст демонструє у недостатньому обсязі здатність аналізувати та порівнювати інформацію.	Наданий текст демонструє недбале й поверхневе опрацювання матеріалу.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Узагальнення	Студент/ка чітко та правильно робить узагальнення.	Студент/ка загалом правильно робить узагальнення.	Студент/ка не достатньо правильно робить узагальнення.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення інформації.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Експертність	Демонструє достатнє розуміння теми.	Демонструє хороше розуміння теми.	Демонструє добре розуміння частин теми.	Недостатньо розуміє тему.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 24 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж 24 години від зазначеного часу.
<i>Бали</i>		1	0,5	0
Всього	5 балів			

Завдання 2 (7 год): Ролі і завдання членів команди супроводу для формування і розвитку підтримуючого психосоціального середовища та психічного здоров'я в цілому.

Працюючи над завданням, оберіть одну з ролей (не обирайте вашу існуючу посаду, «приміряйте» на собі іншу роль).

Ролі: директор закладу освіти, учитель 1 класу, асистент вчителя, психолог, вчитель-логопед, мама дитини.

Ознайомтесь з навчальною справою, що додається «Прихід нового учня до класу. Знайомство».

Дайте відповідь на запитання: *Що потрібно було зробити по іншому, з погляду ролі, яку ви для себе обрали?*

Працюючи над завданням опишіть алгоритм дій педагогів та іншого персоналу школи щодо забезпеченні підтримки та безпеки учнів з ООП від час повітряних тривога та перебування в укритті.

Форма подання: есе-документ у форматі Word, розміщений в ЕНК.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Відповідність завданню та глибина змісту	Текст демонструє здатність глибоко аналізувати порівнювати, упорядковувати та представляти інформацію.	Текст демонструє здатність аналізувати та порівнювати інформацію.	Текст демонструє у недостатньому обсязі здатність аналізувати та порівнювати інформацію.	Наданий текст демонструє недбале й поверхневе опрацювання матеріалу.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Узагальнення	Студент/ка чітко та правильно робить узагальнення.	Студент/ка загалом правильно робить узагальнення.	Студент/ка не достатньо правильно робить узагальнення.	Студент/ка має значні труднощі щодо узагальнення інформації.

<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Експертність	Демонструє достатнє розуміння теми.	Демонструє хороше розуміння теми.	Демонструє добре розуміння частин теми.	Недостатньо розуміє тему.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 24 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж 24 години від зазначеного часу.
<i>Бали</i>		1	0,5	0
Всього	5 балів			

Завдання 3 (6 год): Підтримуючі заходи для запобігання вигорання педагогів

Познайомтесь з ресурсом «Календар турботи про себе» (Світлани Ройз) <https://nus.org.ua/kalendar-poradnyk/>

Оберіть, особисто для себе, 5-7 підтримуючих заходів і спробуйте реалізувати їх на практиці. Опишіть свої відчуття після опрацьованих вправ «турботи про себе».

Форма подання: есе, розміщене в ЕНК.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Експертність	Демонструє достатнє розуміння теми.	Демонструє хороше розуміння теми.	Демонструє добре розуміння частин теми.	Недостатньо розуміє тему.
<i>Бали</i>	4	3	2	1
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 24 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж 24 години від зазначеного часу.
<i>Бали</i>		1	0,5	0
Всього	5 балів			

Завдання 4 (6 год):

Повторіть матеріали лекцій та практичних занять і пройдіть тестування зі змістового модулю 3 «Стратегії створення інклюзивного освітнього середовища» в ЕНК «Технології інклюзивного навчання та створення інклюзивного освітнього середовища»

Форма подання: відповіді у діяльності «Тестування» у змістовому модулі 3 «Стратегії створення інклюзивного освітнього середовища» в ЕНК «Технології інклюзивного навчання та створення інклюзивного освітнього середовища».

Критерії оцінювання:

Проведення тестування має на меті проведення поточного контролю теоретичної і практичної підготовки здобувача освітнього рівня з програмного матеріалу змістового модуля «Стратегії створення інклюзивного освітнього середовища». Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за тестування, становить 5 балів.

5 балів (вищий стандарт) – виставляється при наявності правильних відповідей на всі питання з різним рівнем складності. Здобувач освітнього рівня демонструє ґрунтовне знання матеріалу зі змістового модуля «Стратегії створення інклюзивного освітнього середовища», його розуміння та застосування під час вирішення практичних завдань; чітко відповідає на запитання, не допускає помилок у розумінні та використанні фахової термінології.

4 бали (відповідає стандартам) – виставляється при достатньому рівні обізнаності здобувача освітнього рівня у відповідях на запитання. В цілому демонструє ґрунтовні знання основного матеріалу зі змістового модуля «Стратегії створення інклюзивного освітнього середовища». Однак припускається незначної кількості помилок у відповідях як

теоретичного характеру, так і під час демонстрації розуміння практичного застосування отриманих знань, правильно відповідає на більшість тестових запитань.

2-3 бали (наближення до стандартів) – виставляється при неповному володінні здобувачем освітнього рівня навчальним матеріалом зі змістового модуля «Стратегії створення інклюзивного освітнього середовища». Студент демонструє фрагментарність та поверховість у отриманих знаннях; відповіді на запитання не послідовні; недостатня орієнтація в основній термінології зі змістового модуля; надає правильні відповіді на половину та менше запропонованих тестових запитань.

1 бал (нижче стандартів) – виставляється у разі недостатнього володіння навчальним матеріалом зі змістового модуля «Стратегії створення інклюзивного освітнього середовища». Студент допускає значні помилки у відповідях на питання; неправильно орієнтується в основній термінології та змісті змістового модуля; надає правильні відповіді менше ніж на половину запропонованих завдань.

Орієнтовний перелік питань для підготовки до тестування

Теоретичні питання

1. Визначте суть поняття «безпечне середовище», враховуючи існуючу ситуацію в країні.
2. Розкрийте суть поняття «універсальний дизайн середовища» та наведіть приклади універсального підходу в облаштуванні середовища, у тому числі укритті.
3. Охарактеризуйте основні складові безбар'єрного фізичного середовища, з особливими наголосом на існуючу ситуацію в країні.
4. Визначте суть поняття «інклюзивне освітнє середовище».
5. Охарактеризуйте особливості інформаційного супроводу в закладі освіти для формування інклюзивного освітнього простору, у тому числі схеми та голосові повідомлення.
6. Охарактеризуйте основні завдання, які виконує ресурсна кімната.
7. Розкрийте суть підходів для облаштування середовища ресурсної кімнати, наведіть приклади з власного досвіду.
8. Охарактеризуйте ключові завдання команди супроводу для створення безпечного і комфортного середовища в закладі освіти.
9. Охарактеризуйте завдання аудиту доступності закладу освіти.
10. Охарактеризуйте основні потреби користувачів для комфортного й безпечного фізичне середовище в закладі освіти, у тому числі в укритті.
11. Визначте суть поняття «психосоціальне середовище», враховуючи існуючу ситуацію в країні.
12. Охарактеризуйте роль психосоціальної складової освітнього середовища для безпечного і всебічного розвитку особистості.
13. Визначте суть поняття «інклюзивні цінності».
14. Охарактеризуйте значення ціннісного підходу для формування позитивного психосоціального середовища та сучасного розуміння поняття багатоманітності.
15. Охарактеризуйте значення підтримуючих заходів для запобігання професійному вигоранню педагогів, стійкості та стабілізації педагогів.
16. Розкрийте суть діяльності педагогів для формування позитивних стосунків в дитячому колективі.
17. Визначте основні завдання команди супроводу для формування і розвитку підтримуючого психосоціального середовища.
18. Охарактеризуйте основні ознаки підтримуючого і безпечного середовища.
19. Визначте основні виклики на шляху прийняття і підтримки багатоманітності в учнівському колективі.
20. Охарактеризуйте основні стратегії створення інклюзивного освітнього середовища, враховуючи потреби всіх учасників освітнього процесу.

Аналітичні питання

1. Обґрунтуйте, чому розуміння поняття інвалідності є ключовим чинником у створенні безпечного і комфортного фізичного середовища в закладі освіти.
2. Охарактеризуйте значення створення безбар'єрного середовища в закладі освіти для всіх користувачів.
3. Обґрунтуйте значення створення комфортного психосоціального, підтримуючого середовища для всіх учасників освітнього процесу.
4. Обґрунтуйте важливість врахування багатоманітності учнівського та педагогічного колективу для розвитку інклюзивності закладу освіти.
5. Поясніть чому важливо планувати заходи, які запобігають вигоранню педагогів та сприяють покращенню загальної культури закладу освіти.

Практичні питання

1. Наведіть приклад облаштування укриття, використовуючи принципи універсального дизайну для середовища.
2. Наведіть приклад врахування потреб всіх користувачів для створення безбар'єрного середовища в закладі освіти.
3. Наведіть приклади облаштування зовнішнього простору закладу освіти для досягнення безбар'єрності.
4. Наведіть приклад активностей, які може реалізувати вчитель початкової школи для формування позитивних стосунків у дитячому колективі.
5. Наведіть приклади підтримуючих заходів для запобігання вигорання педагогів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV

СПІВПРАЦЯ З БАТЬКАМИ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

Модуль 1. Партнерство між фахівцями і батьками

Тема 1. Умови та чинники справжнього партнерства між фахівцями і батьками осіб з ООП

Завдання 1 (8 год.):

Перегляньте відео – «Parent-teacher relationships with special needs families» за посиланням: <https://www.youtube.com/watch?v=8RYnYztSoX4> та «Parents of Special Education Students: Building Positive Relationships» за посиланням: <https://www.youtube.com/watch?v=SF-Ns6Gkhho>

Напишіть перелік ідей продуктивної співпраці з батьками, які (за цими відео) Ви могли б порадити використовувати фахівцям у взаємодії з батьками. Кожну ідею прокоментуйте, обґрунтовуючи, чим Вам вона сподобалася. У колонці праворуч визначте пріоритетність (ієрархію за важливістю, на Ваш розсуд). Свою роботу оформіть як таблицю

№	Ідея для співпраці фахівців з батьками осіб з ООП	Коментар з обґрунтуванням (чим сподобалася)	№ за пріоритетністю
1			
...			

Форма подання: таблиця.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Розкриття теми	Ґрунтовно і творчо розкрито тему.	Достатньо повно розкрито тему.	Не достатньо розкрито тему.	Не розкрито тему.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Визначення ідей	Студент/ка знаходить цікаві та цінні ідеї у двох відео, чітко їх	Студент/ка знаходить достатньо цікаві та цінні ідеї у двох відео,	Студент/ка знаходить ідеї обмеженим чином,	Студент/ка виконує завдання

	описує, змістовно й творчо коментує.	зрозумілим чином описує, змістовно коментує.	описує їх, коментує без обґрунтування.	на невідповідному рівні.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 24 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж 24 години від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	1		0,5	0

Завдання 2 (6 год.):

Проаналізуйте представлені у лекційних матеріалах 8 стратегій подолання батьківського стресу:

1. Знайдіть підтримку.
2. Зрозумійте, що викликає ваш стрес.
3. Плануйте заздалегідь.
4. Приділяйте час собі.
5. Намагайтеся цінувати позитивні речі.
6. Встановіть собі більш реалістичні стандарти.
7. Залишайтеся активними.
8. Підніміть собі настрій.

Оберіть серед них такі 4 стратегії подолання батьківського стресу, які, на Ваш розсуд, є найбільш цікавими і вдалимими. Підготуйте інформацію щодо цих стратегій подолання, яку б могли розповсюджувати педагоги, щоб надихнути батьків реалізовувати ці стратегії та поступово покращувати свій психоемоційний стан.

Форма подання: презентація / ілюстрований реферат

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандарта	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Розкриття теми	Студент/ка дає точну характеристику обраним стратегіям та знаходить такий стиль подання інформації, який міг би зацікавити й надихнути батьків.	Студент/ка дає достатньо точну характеристику обраним стратегіям та знаходить такий стиль подання інформації, який міг би зацікавити батьків.	Студент/ка певним чином характеризує обрані стратегії та прагне описати їх для батьків, але стиль опису формальний.	Характеристика обраних стратегій та їхній опис не відповідає поставленому завданню.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Експертність	Демонструє достатнє розуміння теми.	Демонструє хороше розуміння теми.	Демонструє добре розуміння частин теми.	Недостатньо розуміє тему.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Технічне оформлення розробки	Розробка технічно правильно оформлена, наявні картинки, або інші засоби, що підвищують привабливість інформації.	Розробка технічно правильно оформлена, при цьому недостатньо задіяні картинки, або інші засоби, що підвищують привабливість інформації.	Розробка недостатньо правильно оформлена у технічному сенсі, додаткові засоби привабливості інформації практично відсутні.	Розробка технічно оформлена невідповідним чином.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 24	Робота подана із запізненням більше

		год. від зазначеного часу.	ніж 24 години від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	1	0,5	0
Всього	5 балів		

Завдання 3 (6 год.):

Проаналізуйте взаємодію між педагогами і батьками під ракурсом так званих «Суб'єкт-суб'єктних» стосунків. Проаналізуйте статтю А. Неймета «Формування освітнього простору в «Школі суб'єкт-суб'єктної взаємодії» (текст у прикріпленні). Аналізуючи описані «суб'єкт-суб'єктні стосунки між педагогами і учнями, поміркуйте, які із ідей статті могли б стати важливими орієнтирами для розбудови взаємодії між педагогами і батьками дітей з ООП як учасниками освітнього процесу.

Дайте відповідь на питання – які ознаки подібних стосунків між педагогами і батьками наявні, а які відсутні:

- 1) співпраця, партнерські відносини, рефлексивний тип діяльності;
- 2) спільної, узгодженої, конструктивної взаємодія, спрямована на досягнення поставлених цілей;
- 3) сприймання один одного як рівноправних партнерів.

Прокоментуйте, які з відсутніх в Україні характеристик взаємодії між педагогами і батьками є вкрай бажаними для підвищення якості освіти осіб з ООП?

Сформулюйте своє бачення трьох перших кроків, які варто зробити, щоб між педагогами і батьками могли утворюватися суб'єкт-суб'єктні стосунки?

Форма подання: Есе.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Визначення важливої інформації	Студент/ка дає змістовні відповіді на усі питання, що демонструє точне розуміння теми.	Студент/ка дає достатньо змістовні відповіді на питання, що демонструє розуміння теми.	Студент/ка дає недостатньо змістовні відповіді на питання, що демонструє неточне розуміння теми.	Студент/ка не дає змістовні відповіді на питання, що демонструють нерозуміння теми.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Обґрунтування	Студент/ка коротко та лаконічно робить обґрунтування.	Студент/ка використовує кілька речень, щоб пояснити, про що йде мова.	Студент/ка висловлює свої думки, але наявні певні недоречності, непослідовність логіки.	Студент/ка виконує завдання невідповідним чином.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 24 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 24 год. від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	1		0,5	0

Завдання 4 (6 год.):

Виходячи з тези Е. Шоплера – «Батьки є найкращими експертами в багатьох справах, які торкаються їхніх дітей» – напишіть 7-8 тем для бесіди, за якими педагоги можуть радитися з батьками як з експертами. Також поясніть, яким чином обговорення між ними цих тем (де батьки виступають більш обізнаними і тому – необхідними співбесідниками) уможливить підвищення якості надання психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових послуг для дитини.

Форма подання: структурований текст.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Визначення важливої інформації	Студент/ка дає змістовні відповіді на усі питання, що демонструє точне розуміння теми.	Студент/ка дає достатньо змістовні відповіді на питання, що демонструє розуміння теми.	Студент/ка дає недостатньо змістовні відповіді на питання, що демонструє неточне розуміння теми.	Студент/ка не дає змістовні відповіді на питання, що демонструють нерозуміння теми.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Узагальнення	Студент/ка коротко та лаконічно робить узагальнення.	Студент/ка використовує кілька речень, щоб точно описати, про що йде мова.	Студент/ка висловлює свої думки, але наявні певні недоречності, непослідовність логіки.	Студент/ка виконує завдання невідповідним чином.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 24 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 24 год. від зазначеного часу.
<i>Бали</i>		1	0,5	0

Модуль 2. Зміст партнерської взаємодії фахівців та батьків

Тема 10. Зміст взаємодії фахівців та батьків у контексті командного супроводу дитини з ООП

З опорою на лекційні матеріали конкретизуйте такі види діяльності щодо долучення батьків до творчої продуктивної освітнього процесу, як: 1) визначення першочергових цілей; 2) перетворення освітнього простору; 3) спільне прийняття рішень. Щодо кожної з цих позиції розпишіть, що саме і як саме має робити педагог, а також, які можуть бути очікувані результати внаслідок правильно налагодженої співпраці у кожній з цих напрямів партнерської взаємодії.

Форма подання: таблиця.

Долучення батьків до певного виду діяльності	Алгоритм дій педагога	Очікувані результати
Визначення першочергових цілей		
Перетворення освітнього простору		
Спільне прийняття рішень		

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Розкриття теми	Ґрунтовно і творчо розкрито тему.	Достатньо повно розкрито тему.	Не достатньо розкрито тему.	Не розкрито тему.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Конкретизація видів діяльності	Студент/ка змістовно, логічно і лаконічно конкретизує визначені види діяльності щодо алгоритму дій педагога і очікуваних результатів.	Студент/ка конкретизує визначені види діяльності щодо алгоритму дій педагога і очікуваних результатів	Студент/ка недостатньо змістовно і логічно конкретизує визначені види діяльності щодо алгоритму дій педагога і очікуваних результатів	Студент/ка виконує завдання невідповідним чином.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0

Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.	Робота подана із запізненням до 24 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж 24 години від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	1	0,5	0

Завдання 2 (8 год.):

За рекомендованими (а також знайденими Вами самостійно) україномовними й іншомовними джерелами знайдіть, які можуть бути форми (види, способи) взаємодії педагогів з батьками в умовах інклюзивного навчання. Зробіть класифікацію цих форм взаємодії. Зазначте, які саме форми такого партнерства першочергово варто впроваджувати у практику освітнього процесу в Україні. Обґрунтуйте свою позицію.

Рекомендовані джерела для опрацювання

1. Педагогіка партнерства у професійній діяльності вчителя: навч. посіб. Житомир : Вид-во ЖДУ, 2023. 100 с. URL : http://eprints.zu.edu.ua/36145/1/%D0%9A%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D1%87%D1%83%D0%BA_%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87_%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1.pdf

2. Скрипник Т.В. et al. Особливості партнерства між фахівцями закладу освіти та батьками дитини з особливими освітніми потребами. *Наукові перспективи*, 2022, 6 (24): 514-526. URL : <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/41603/>

3. A guide for working with parents of children with SEND. URL : <https://www.google.com/search?q=a+guide+for+working+with+parents+of+children+with+send&oq=a+guide+for+working+with+parents+of+children+with+send&aqs=chrome..69i57j1284j0j7&sourceid=chrome&ie=utf-8>

Форма подання: Методичні рекомендації для педагогів.

Скорочена структура методичних рекомендацій:

1. Назва
2. Вступ (2-3 речення – обґрунтування актуальності цих рекомендацій. Мета методичних рекомендацій)..
3. Основна частина (аналіз наявного українського та іноземного досвіду з цієї тематики; узагальнення, особистий коментар).
4. Висновки.
5. Список використаних джерел.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Розкриття теми	Студент/ка дає точну характеристику різним формам взаємодії між педагогами та батьками, здійснює їх класифікацію, визначає їх пріоритетність.	Студент/ка дає певну характеристику різним формам взаємодії між педагогами та батьками, здійснює їх класифікацію, визначає їх пріоритетність.	Студент/ка дає певну характеристику форм взаємодії між педагогами та батьками, але вона є недостатньо точною і змістовною.	Вкрай обмежене і формальне представлення форм взаємодії між педагогами та батьками.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Експертність	Демонструє повне розуміння теми.	Демонструє достатнє розуміння теми.	Демонструє недостатнє розуміння теми.	Не розуміє тему.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0

Технічне оформлення розробки	Розробка технічно правильно оформлена, наявний формат методичних рекомендацій.	Розробка оформлена достатньо правильно, наявний формат методичних рекомендацій.	Розробка оформлена недостатньо правильно: відсутні важливі компоненти методичних рекомендацій.	Розробка оформлена невідповідним чином.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 24 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж 24 години від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	1		0,5	0
Всього	5 балів			

Завдання 3 (6 год)

З опорою на лекційні матеріали розробіть дизайн Щоденника взаємодії фахівців та батьків дітей з ООП, який дасть можливість учасникам команди супроводу відтворювати їхню спільну узгоджену роботу, спрямовану на послідовне досягнення дитиною з ООП найкращих результатів (уявне планування на 3 тижні діяльності команди супроводу, зазначення SMART-цілі, заходів моніторингу, щотижневих підсумків моніторингового процесу).

Форма подання: методична розробка.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Розкриття теми	Студент/ка повністю відтворює орієнтири для узгодженої взаємодії команди супроводу.	Студент/ка майже повністю відтворює орієнтири для узгодженої взаємодії команди супроводу.	Студент/ка недостатньо відтворює орієнтири для узгодженої взаємодії команди супроводу.	Студент/ка не відтворює зазначені орієнтири для методичної розробки.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Експертність	Демонструє повне розуміння теми.	Демонструє достатнє розуміння теми.	Демонструє недостатнє розуміння теми.	Не розуміє тему.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Технічне оформлення розробки	Розробка технічно правильно оформлена, повністю відтворено зазначені орієнтири для методичної розробки.	Розробка технічно правильно оформлена, при цьому майже повністю відтворено зазначені орієнтири для методичної розробки.	Розробка недостатньо правильно; обмежено відтворено зазначені орієнтири.	Розробка технічно оформлена невідповідним чином.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 24 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж 24 години від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	1		0,5	0
Всього	5 балів			

Завдання 4 (6 год.):

Повторіть матеріали лекцій та практичних занять і пройдіть тестування зі змістового модулю 4 «Співпраця з батьками дитини з особливими освітніми потребами» в ЕНК

«Технології інклюзивного навчання та створення інклюзивного освітнього середовища»

Форма подання: відповіді у діяльності «Тестування» у змістовому модулі 4 «Співпраця з батьками дитини з особливими освітніми потребами» в ЕНК «Технології інклюзивного навчання та створення інклюзивного освітнього середовища».

Критерії оцінювання:

Проведення тестування має на меті проведення поточного контролю теоретичної і практичної підготовки здобувача освітнього рівня з програмного матеріалу змістового модуля «Співпраця з батьками дитини з особливими освітніми потребами». Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за тестування, становить 5 балів.

5 балів (вищий стандарт) – виставляється при наявності правильних відповідей на всі питання з різним рівнем складності. Здобувач освітнього рівня демонструє ґрунтовне знання матеріалу зі змістового модуля «Співпраця з батьками дитини з особливими освітніми потребами», його розуміння та застосування під час вирішення практичних завдань; чітко відповідає на запитання, не допускає помилок у розумінні та використанні фахової термінології.

4 бали (відповідає стандартам) – виставляється при достатньому рівні обізнаності здобувача освітнього рівня у відповідях на запитання. В цілому демонструє ґрунтовні знання основного матеріалу зі змістового модуля «Співпраця з батьками дитини з особливими освітніми потребами». Однак припускається незначної кількості помилок у відповідях як теоретичного характеру, так і під час демонстрації розуміння практичного застосування отриманих знань, правильно відповідає на більшість тестових запитань.

2-3 бали (наближення до стандартів) – виставляється при неповному володінні здобувачем освітнього рівня навчальним матеріалом зі змістового модуля «Співпраця з батьками дитини з особливими освітніми потребами». Студент демонструє фрагментарність та поверховість у отриманих знаннях; відповіді на запитання не послідовні; недостатня орієнтація в основній термінології зі змістового модуля; надає правильні відповіді на половину та менше запропонованих тестових запитань.

1 бал (нижче стандартів) – виставляється у разі недостатнього володіння навчальним матеріалом зі змістового модуля «Співпраця з батьками дитини з особливими освітніми потребами». Студент допускає значні помилки у відповідях на питання; неправильно орієнтується в основній термінології та змісті змістового модуля; надає правильні відповіді менше ніж на половину запропонованих завдань.

Орієнтовний перелік питань для підготовки до тестування

Теоретичні питання

1. Сформулюйте умови щодо впровадження справжнього партнерства між фахівцями і батьками осіб з ООП.
2. Зазначте чинники, які можуть зумовлювати справжнє партнерство між фахівцями і батьками осіб з ООП.
3. Розкрийте зміст взаємодії фахівців та батьків у процесі діяльності команди супроводу дитини з ООП.
4. Сформулюйте, у чому роль батьків як унікальних учасників команди супроводу.
5. Охарактеризуйте, який наявний стан співпраці між фахівцями і батьками дітей з ООП.
6. Розкрийте зміст щодо команди супроводу осіб з ООП за українськими нормативно-правовими документами.
7. Зазначте шляхи залучення батьків до освітнього процесу дітей з ООП.
8. Представте зміст психологічної підтримки батьків з ООП.
9. Охарактеризуйте потреби родин з дітьми, які мають ООП у контексті процесів навчання і розвитку.
10. Представте функції батьків у діяльності команди супроводу дитини з ООП.
11. Сформулюйте перелік продуктивних ідей щодо співпраці фахівців з батьками

дітей з ООП.

12. Зазначте зміст стратегій подолання батьківського стресу.
13. Охарактеризуйте можливі заходи для підвищення батьківської компетентності.
14. Розкрийте зміст побоювань і пересторог, які можуть виникати у батьків у зв'язку з плануванням освітнього процесу для дитини з ООП.
15. Охарактеризуйте показники плідної співпраці фахівців і батьків в умовах командного супроводу.
16. Представте чинники ефективної взаємодії фахівців та батьків.
17. Зробіть перелік тем для обговорення фахівцями і батьками дітей з ООП, що сприятимуть започаткуванню плідної співпраці між ними.
18. Представте ініціативи з боку педагогів, які дадуть змогу батькам дітей з ООП відчути себе частиною команди супроводу, суб'єктами прийняття рішень.
19. Представте перелік продуктивних стратегій подолання батьківського стресу.
20. Представте зміст психологічного супроводу батьків дітей з ООП.

Аналітичні питання

1. Обґрунтуйте доречність ідеї Е. Шоплера про те, що батьки дітей з ООП можуть бути для педагогів експертами і вчителями.
2. Дайте своє припущення, чим, на Вашу думку, можна пояснити те, що педагоги вважають, що вони ефективно долучають батьків дітей з ООП до освітнього процесу, тоді як батьки мають протилежну думку.
3. Наповніть змістом пораду для батьків дітей з ООП – «будьте членом команди супроводу».
4. Обґрунтуйте, чому фахівцям недостатньо надавати допомогу і підтримку дитині з ООП, а також – її батькам.
5. Змодельуйте формат взаємодії між педагогами і батьками дітей з ООП, за якого батьки відчували б себе значущими учасниками команди супроводу.

Практичні питання

1. Представте таку структуру «Щоденника взаємодії» між фахівцями і батьками дітей з ООП (за форматом звичайного щоденника), яка б давала їм можливість плідно співпрацювати.
2. Запропонуйте, які підходи можуть застосовувати фахівці для того, щоб батьки відчували себе повноцінними учасниками команди супроводу.
3. Конкретизуйте одну з настанов для батьків – «розвивайте критичне мислення»; яку дію у цьому контексті можуть здійснювати педагоги.
4. Складіть план, як фахівці разом з батьками можуть здійснювати позитивні перетворення освітнього середовища.
5. Розробіть сценарій, як фахівці, зі свого боку, а батьки, зі свого боку, можуть брати участь у процесі визначення актуальних потреб дитини з ООП та формулювання першочергових цілей для неї.

6.2. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Залік.

6.3. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

Не передбачено навчальним планом.

6.4. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
--------------------------	-------------------------------------	------------------------

A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) зі значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7.1. Навчально-методична картка дисципліни

«Технології інклюзивного навчання та створення інклюзивного освітнього середовища»

Разом (заочна форма): 300 годин: 18 годин – лекції, 18 години – практичні заняття, 4 години – семінарські заняття, 260 годин – самостійна робота.

Змістовий модуль I. Інклюзивна педагогіка

Разом (заочна форма): 60 годин: 4 години – лекції, 4 години – семінарські заняття, 52 години – самостійна робота.

Назва Модуля	Модуль 1 Інклюзивна педагогіка як галузь педагогічного знання	Модуль 2 Інклюзивні педагогічні підходи до організації освітнього процесу
Кількість балів за модуль	32 бали	32 бали
Теми лекцій (1 бал за відвідування)	Тема 1. Інклюзивна педагогіка як наука/педагогічний підхід щодо навчання і виховання усіх дітей у загальноосвітньому просторі. Дитина з ООП як суб'єкт інклюзивної освіти. Освітні труднощі, особливі освітні потреби: визначення, класифікації (1 б.)	Тема 1. Універсальний дизайн у навчанні (Universal Design for Learning (UDL). Диференційоване викладання (Differentiated Instruction (DI) (1 б.).
Семінарські заняття (1 бал за відвідування)	Інклюзивні педагогічні підходи. Освітні труднощі, особливі освітні потреби: визначення, класифікації (1 б.)	Універсальний дизайн у навчанні. Диференційоване викладання (1 б.)
Робота на сем. занятті	10 (балів)	10 (балів)
Самостійна робота	20 (балів)	20 (балів)
Залік коефіцієнт: $k = 64/100 = 6,4$		

Змістовий модуль II. Технології інклюзивного навчання

Разом (заочна форма): 120 годин: 6 годин – лекції, 10 годин – практичні заняття, 104 години – самостійна робота.

Назва Модуля	Модуль 1. Система інклюзивних технологій в освітньому середовищі	Модуль 2. Технології позитивного перетворення освітнього простору	Модуль 3. Технології командної взаємодії	Модуль 4. Технології розроблення документації в інклюзивному освітньому просторі
Кількість балів за модуль	32 бали	32 бали	32 бали	42 бали

Теми лекцій (1 бал за відвідування)	Тема 1. Система інклюзивних технологій в освіті дітей з ООП (1 б.)	Тема 1. Технологія позитивного перетворення освітнього простору; стратегія «Класний менеджмент (1 б.)	Тема 1. Технологія командної взаємодії в інклюзивному процесі: партнерська взаємодія, дієва координація, «Спільне викладання» (Co-teaching) (1 б.)	
Семінарські заняття (1 бал за відвідування)				
Робота на сем. занятті				
Практичні заняття (1 бал за відвідування)	Тема 1. Система інклюзивних технологій в освіті дітей з ООП (1 б.)	Тема 1. Технологія позитивного перетворення освітнього простору; стратегія «Класний менеджмент (1 б.)	Тема 1. Технологія командної взаємодії в інклюзивному процесі: партнерська взаємодія, дієва координація, «Спільне викладання» (Co-teaching) (1 б.)	Тема 1. Технологія розроблення документації задля впровадження ефективного супроводу осіб з ООП та здійснення моніторингових заходів (2 б.)
Робота на практ. занятті	10 (балів)	10 (балів)	10 (балів)	20 (балів)
Самостійна робота	20 (балів)	20 (балів)	20 (балів)	20 (балів)
Залік коефіцієнт: $k = 138/100 = 1,38$				

Змістовий модуль III. Стратегії створення інклюзивного освітнього середовища

Разом (заочна форма): 60 годин: 4 години – лекції, 4 години – практичні заняття, 52 години – самостійна робота.

Назва Модуля	Модуль 1. Стратегії створення безпечного, комфортного та безбар'єрного середовища в закладі освіти	Модуль 2. Стратегії розвитку психосоціального середовища для забезпеченні інклюзивності закладу освіти
Кількість балів за модуль	32 бали	32 бали
Теми лекцій (1 бал за відвідування)	Тема 1. Ключові підходи до створення безпечного та комфортного фізичного середовища для організації інклюзивного навчання (1 б.)	Тема 1. Психосоціальне середовище: прийняття багатоманітності, формування позитивних стосунків в дитячому колективі, психосоціальна підтримка та роль педагога (1 б.)

Практичні заняття (1 бал за відвідування)	Тема 1. Ключові підходи до створення безпечного та комфортного фізичного середовища для організації інклюзивного навчання (1 б.)	Тема 1. Психосоціальне середовище: прийняття багатоманітності, формування позитивних стосунків в дитячому колективі, психосоціальна підтримка та роль педагога (1 б.)
Робота на практич. занятті	10 (балів)	10 (балів)
Самостійна робота	20 (балів)	20 (балів)
Залік коефіцієнт: $k = 64/100 = 6,4$		

Змістовий модуль III. Співпраця з батьками дітей з особливими освітніми потребами

Разом (заочна форма): 60 годин: 4 години – лекції, 4 години – практичні заняття, 52 години – самостійна робота.

Назва Модуля	Модуль 1. Партнерство між фахівцями і батьками	Модуль 2. Зміст партнерської взаємодії фахівців та батьків
Кількість балів за модуль	32 бали	32 бали
Теми лекцій (1 бал за відвідування)	Тема 1. Умови та чинники справжнього партнерства між фахівцями і батьками осіб з ООП (1 б.)	Тема 1. Зміст взаємодії фахівців та батьків у контексті командного супроводу дитини з ООП (1 б.)
Практичні заняття (1 бал за відвідування)	Тема 1. Умови та чинники справжнього партнерства між фахівцями і батьками осіб з ООП (1 б.)	Тема 10\ . Зміст взаємодії фахівців та батьків у контексті командного супроводу дитини з ООП (1 б.)
Робота на практич. занятті	10 (балів)	10 (балів)
Самостійна робота	20 (балів)	20 (балів)
Залік коефіцієнт: $k = 64/100 = 6,4$		

Рекомендовані джерела

Основна:

1. Інклюзивне навчання в закладах загальної середньої освіти: керівництво для тренерів. К., 2018. 174 с. URL : https://drive.google.com/file/d/1Qz7eaHf8XYapXhXy1K9HD_MB6QP-w6pd/view
2. Методичні рекомендації для інклюзивно-ресурсних центрів щодо визначення категорій (типології) освітніх труднощів у осіб з ООП та рівнів підтримки в освітньому процесі / Укладачі: Прохоренко Л.І., Ярмола Н.А., Набоченко О.О., Данілавичюте Е.А. та ін. К. : «Квант РАЦЮ». 2021. 200 с. URL : https://ispukr.org.ua/?page_id=8429#.Y_vHR3ZBxPY
3. Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів: навчально-методичний посібник / За заг. ред. М.А. Порошенко та ін. Київ : 2018. 252 с. URL : https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzyvne-navchannya/posibniki/Inclusive_study_Sep17.pdf
4. Педагогіка партнерства у професійній діяльності вчителя: навч. посіб. Житомир : Вид-во ЖДУ, 2023. 100 с. URL : http://eprints.zu.edu.ua/36145/1/%D0%9A%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D1%87%D1%83%D0%BA_%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87_%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1.pdf
5. Порошенко М. Інклюзивна освіта: навчальний посібник. Київ: ТОВ Агенство «Україна». 2019. 300 с. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzyvne-navchannya/posibniki/inklyuziyavnz.pdf>
6. Про методичні рекомендації "Безпечне освітнє середовище: Надання індивідуальної підтримки учням з особливими освітніми потребами під час підготовки до реагування на надзвичайні ситуації № 1/11479-23 від 03.08.2023 (розроблено ДУ "Український інститут розвитку освіти") URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzyvne-navchannya/2023/08/04/Lyst.MON-1.11479-23.vid.03.08.2023-1.pdf>
7. Софій Н., Найда Ю. Середовище, що належить дітям: poradnik для педагогів закладів дошкільної освіти / За ред. В.В. Засенка. К., 2019. 68 с. URL : <https://www.unicef.org/ukraine/media/4726/file>
8. Florian L. Conceptualising inclusive pedagogy: The inclusive pedagogical approach in action. *Inclusive pedagogy across the curriculum. International perspectives on inclusive education* / In J. Deppeler, T. Loreman, R. Smith; L. Florian (Eds.). London: Emerald Group Publishing, 2015. Vol. 7. P. 11–24. URL : https://www.pure.ed.ac.uk/ws/portalfiles/portal/22818553/Conceptualising_inclusive_pedagogy.pdf
9. Interprofessional and Family-Professional Collaboration for Inclusive Early Childhood Education and Care / Ed. By S. Ališauskienė, D. Kairiene, N. Bahdanovich Hanssen. Springer International Publishin, 2023. URL : https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-031-34023-9_12
10. Loreman T. Pedagogy for Inclusive Education. 2017. URL: <https://oxfordre.com/education/view/10.1093/acrefore/9780190264093.001.0001/acrefore-9780190264093-e-148>
11. Dunsmuir S., Frederickson N., Cline T. (2024). *Special Educational Needs, Inclusion and Diversity, 4e*. McGraw-Hill Education (UK). 2024. URL : https://books.google.com.ua/books?hl=uk&lr=&id=h_P3EAAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=Parent-Teacher+Partnership+SEN+2024&ots=28nECPE65Y&sig=aS3wvP2f-Mhxi8J7o_FegHERz4&redir_esc=y#v=onepage&q=Parent-Teacher%20Partnership%20SEN%202024&f=false

Додаткова:

1. Данілавичюте Е.А., Літовченко С.В. Стратегії викладання в інклюзивному навчальному закладі: навч.-метод. посіб. / За заг. ред. А.А. Колупаєвої. К.: Видавнича група «А.С.К.», 2012. 360 с.
2. Інклюзивна освіта. Підтримка розмаїття у класі: практич. посіб. / Тім Лорман, Джоан Десплер, Девід Харві; пер. з англ. К.: ТОО «Видавничий дім «Плеяди», 2011. 296 с.
3. Колупаєва А.А., Таранченко О.М. Інклюзивне навчання: вибір батьків. Rano Publishing House Ltd, 2023. 56 с.
4. Кравченко Г., Коссова-Сіліна Г., Костина А. Моделювання процесу розвитку інклюзивної компетентності педагога ЗП (ПТ) в умовах інституту неперервної професійної освіти. *Adaptive Management: Theory and Practice. Series Pedagogics*. 2024. № 18(35). URL : <https://typeset.io/papers/modeliuvannia-protsesu-rozvitku-inkliuzivnoyi-kompetentnosti-3gbkvj1zk9>
5. Літовченко С. Підготовка батьків до оцінки розвитку дітей в інклюзивно-ресурсних центрах: психолого-педагогічні основи комунікації. *Наука і освіта : наук.-практик. журнал*. 2022. 2. С. 31-38.
6. Мартинчук О.В. Інклюзивна педагогіка в контексті розвитку сучасного наукового знання про освіту. *Освітологія: українсько-польський щорічник*. 2016. № 5. С. 147-151.
7. Мартинчук О.В. Інклюзивна педагогіка як науковий чинник формування компетентності у сфері інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки): зб. наук. праць*. Вип. №13. 2019. С. 158-175. URL : <https://aqce.com.ua/download/publications/514/470.pdf/>
8. Мартинчук О.В. Підготовка фахівців зі спеціальної освіти до професійної діяльності в умовах інклюзивного освітнього середовища : монографія / О. В. Мартинчук. К.: Вид- во учбової літератури, 2018. 420 с.
9. Мартинчук О.В., Скрипник Т.В. Алгоритм психолого-педагогічного супроводу учнів молодшого шкільного віку з особливими освітніми потребами. *Вчені записки Таврійського національного університету імені Ві Вернадського. Серія: Психологія*. 2021. № 32.2. С. 163-168.
10. Мартинчук О. В., Скрипник Т. В. Потреба у концептуалізації понять інклюзивної освіти в Україні як виклик сьогодення. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)*. 2020. Вип. 16 (1). С. 186–197. DOI 10.32626/2413-2578.2020-16. С. 186–197.
11. Миронова С.П. Педагогіка інклюзивної освіти: навч.-метод. посібник. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2016. 163 с.
12. Методичні рекомендації для закладів загальної середньої освіти щодо визначення освітніх труднощів І рівня підтримки в освітньому процесі закладів загальної середньої освіти / Укладачі: Прохоренко Л.І., Ярмола Н.А., Набоченко О.О., Данілавичюте Е.А. та ін. К. :«Квант РАЦЮ». 2021. 24 с.
13. Методичні рекомендації «Безпечне освітнє середовище: Надання індивідуальної підтримки учням з особливими освітніми потребами під час підготовки до реагування на надзвичайні ситуації». УІРО, 2023. URL : <https://uied.org.ua/2023/8/10880/>
14. Партнерство в освіті та соціальній роботі: сучасні виклики та перспективи : матеріали міжвузів. наук.-практик. конф. (Хмельницький, 22 лют. 2022 р.). Хмельницький: ПП «А.В.Царук», 2022. 255 с.
15. Практика асистента педагога: міжнародний й український контекст: результати дослідження / О. Федоренко, О. Мартинчук, Н. Софій, Г. Лук'янова, О. Кошіль, Т. Симоненко, Л. Байда, Ю. Найда. Київ : ФОП Парашин, 2020. 122 с.
16. Примірне положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти / Наказ

МОН України від 08.06.2018 р. № 609.

17. Про визначення рівня підтримки у дітей з особливими освітніми потребами, які здобувають дошкільну освіту в інклюзивних групах / Лист МОН України № 1/23180-21 від 30.12.2021.

18. Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти / Постанова Кабінету Міністрів України від 15.09.2021 № 957.

19. Про методичні рекомендації «Використання методів альтернативної та додаткової комунікації у закладах освіти» / Лист МОН України № 4/2373-22 від 09.09.2022

20. Про методичні рекомендації для фахівців інклюзивно-ресурсних центрів та педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти щодо встановлення категорій (типів) особливих освітніх потреб (труднощів) та визначення рівня підтримки в освітньому процесі / Лист МОН № 1/23101-21 від 29.12.2021

21. Про організацію освітнього процесу дітей з особливими освітніми потребами у 2022/2023 н.р. / Лист МОН України № 1/10258-22 від 06.09.2022

22. Про освіту / Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII

23. Ройз С. Психологічна допомога дітям під час війни: добірка практичних інструментів і порад. 2024. URL : <https://nus.org.ua/view/psychologichna-dopomoga-dityam-pid-chas-vijny-dobirka-praktychnyh-instrumentiv-i-porad-vid-psychologyni-svitlany-rojz/>

24. Самойлова І.В. Організація диференційованого викладання в умовах інклюзивного навчання. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2021. №74. Т. 2. С. 58-62.

25. Скрипник Т. В. Діти з аутизмом: сценарії успіху. К. : «Альянт», 2019. 196 с.

26. Скрипник Т.В. Підготовка освітнього середовища до інклюзивного процесу в закладах загальної середньої освіти. *Освітологічний дискурс*. 2020. № 28 (1). С. 118-130.

27. Скрипник Т.В., Мартинчук О. В., Супрун Г. В., Криваковська Р. В. Особливості партнерства між фахівцями закладу освіти та батьками дитини з особливими освітніми потребами. *Наукові перспективи*. 2022. № 6 (24). С. 514-526.

28. Скрипник Т., Мартинчук О., Софій Н., Бабич Н. Координація команди супроводу дітей з особливими освітніми потребами в аспекті управлінської діяльності. *Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови*. 2023. Вип. 22. С. 103-119.

29. Скрипник Т. В., Мартинчук О. В., Заєркова Н. В., Найда Ю. М. Інноваційні шляхи підвищення інклюзивної компетентності педагогів закладів освіти з опорою на досвід Польщі. *Інноваційна педагогіка*. 2024. Вип. 73. С.120-126. <http://innovpedagogy.od.ua/vip73>

30. Скрипник Т., Мартинчук О., Софій Н., Тищенко Л. Координатор інклюзивного навчання як виклик для української освітньої системи. *Науковий журнал Хортицької національної академії*. 2023. Вип. 8. URL: https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=view_citation&hl=uk&user=xAoWZegAAAAJ&sortby=pubdate&citation_for_view=xAoWZegAAAAJ:PVjk1bu6vJQC

31. Спільне викладання в інклюзивному класі: методичні рекомендації. Серія «Інклюзивна освіта: крок за кроком». Київ, 2015. URL: https://drive.google.com/file/d/13_dkxZoXl-h6siKE_VIX916dInB72VoH/view

32. Таранченко О.М., Найда Ю.М, Диференційоване викладання в інклюзивному класі: навч.-метод. посіб. К.: Видавнича група «АТОПОЛ», 2012. 120 с.

33. Учні початкових класів із особливими освітніми потребами : навчання та супровід : навч.-метод. посібник / Л.І. Прохоренко, О.О. Бабяк, В.В. Засенко, Н.А. Ярмола : навч.-метод. посібник. Харків: Вид-во «Ранок», 2020. 160 с.

34. Учні початкових класів із порушеннями слуху : навчання та розвиток : навч.-метод. посібник / С.В. Кульбіда, С.В. Литовченко, В.В. Жук, В.В. Литвинова. Харків: Вид-во «Ранок», 2020. 144 с.

35. Чеботарьова О., Гладченко І. Учні початкових класів із порушеннями інтелектуального розвитку : навчання та розвиток : навч.-метод. посібник. Харків: Вид-во «Ранок», 2020. 128 с.

36. A guide for working with parents of children with SEND <https://www.google.com/search?q=a+guide+for+working+with+parents+of+children+with+send&oq=a+guide+for+working+with+parents+of+children+with+send&aqs=chrome..69i57.1284j0j7&sourceid=chrome&ie=utf-8>

37. European Agency for Special Needs and Inclusive Education. Inclusive school leadership. 2021. URL: https://www.european-agency.org/sites/default/files/SISL_Self-Reflection_Tool.pdf

38. European Agency for Special Needs and Inclusive Education. Profile for Inclusive Teacher Professional Learning. 2022 URL: <https://www.european-agency.org/sites/default/files/Profile for Inclusive Teacher Professional Learning 0.pdf>

39. Florian L., Black-Hawkins K. [Exploring inclusive pedagogy](#). *British Educational Research Journal*. 2011. 37(5). P. 813–828. URL: [file:///C:/Users/Home/Downloads/Exploring_inclusive_pedagogy%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Home/Downloads/Exploring_inclusive_pedagogy%20(1).pdf)

40. Florian L., Linklater H. Preparing teachers for inclusive education : using inclusive pedagogy to enhance teaching and learning for all. *Cambridge Journal of Education*. 40:4, 369-386. 2010. URL : <https://rscdd.edu/Departments/Diversity-Initiative/PublishingImages/Pages/Diversity-in-Teaching-and-Learning/Preparing%20teachers%20for%20inclusive%20learning.pdf>

41. Martynchuk O., Skrypnyk T., Sofiy N., Bahdanovich Hanssen N. Inclusive education in Ukraine – tension between policy and practice. *Dialogues between Northern and Eastern Europe on the Development of Inclusion. Theoretical and Practical Perspectives* / Edited By Natallia Bahdanovich Hanssen, Sven-Erik Hansén, Kristina Ström. London: Routledge, 2021. P.148-167. (in English).

42. Skrypnyk T., Martynchuk O., Klopota O., Gudonis V., Voronsca N. Supporting of children with special needs in inclusive environment by the teachers collaboration. *Pedagogika*. 2020. 138 (2). P. 193–208. DOI: 10.15823/p.2020.138.11

43. Martynchuk O., Skrypnyk T., Sofii N., Babych N., Kangas J., Harju-Luukkainen H. Family-Professional Collaboration in Early Childhood Education and Care in Ukrainian Policy. *Interprofessional and Family-Professional Collaboration for Inclusive Early Childhood Education and Care*. Springer International Publishin, 2023. URL : https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-031-34023-9_12

44. Teacher-Parent Collaboration. URL : <https://www.teachervision.com/teaching-strategies/teacher-parent-collaboration>

45. The Space of Inclusive Educational. Voices from Ukraine and Beyond / Ed. By O. Budnyk, S. Sydoriv. Leiden, Boston : Brill, 2024.

7. Додаткові ресурси

1. Сайт Всеукраїнського фонду «Крок за кроком». URL : www.ussf.kiev.ua

2. Інклюзивне навчання. Сайт МОН України. URL : <https://mon.gov.ua/ua/tag/inklyuzivne-navchannya>

3. Сайт НУШ. URL : <https://nus.org.ua/articles/shkola-dlya-vsih-prohodte-onlajn-kurs-pro-organizatsiyu-inklyuzyvno-go-seredovyssha/>

4. Міжнародний інститут інклюзії. Група у Фейсбук. URL : https://www.facebook.com/groups/1846569178906451/?multi_permaLinks=3735964116633605%2C3735962789967071%2C3735896173307066%2C3735413946688622¬if_id=1694874072890695¬if_t=group_activity&ref=notif&locale=ru_RU

5. Інституційний репозиторій Київського університету імені Бориса Грінченка.

Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти. URL : <https://elibrary.kubg.edu.ua/view/divisions/il=5Fspkio/>

8. Ресурси для неформальної освіти

1. Верещак Л. [Вебінар] Моніторинг досягнень учнів з ООП/ URL : https://www.youtube.com/watch?v=--odG-i_mIM
2. Онлайн-курс для вчителів початкової школи. Edera. URL : <https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:MON-EDERA-OSVITORIA+ST101+st101/about>
3. Школа для всіх. Онлайн курс про організацію інклюзивного освітнього середовища. URL :: https://study.ed-era.com/uk/courses/course/?_ga=2.58450345.2045256465.1625645308-1261316289.1625645308#!409
4. Онлайн курси з інклюзивної освіти. URL : <https://naurok.com.ua/upgrade/kursy-inklyuzyvna-osvita>
5. Навчаємося з радістю. Онлайн-курс для спеціалістів, які працюють з дітьми із синдромом Дауна і дітьми з інтелектуальними порушеннями. URL : <https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:DownSyndrome+DS101+2020/about>
6. Недискримінаційний підхід у навчанні. Онлайн-курс. URL : <https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EdEra-Studena+Inc+1/about>
7. Робота вчителів початкових класів з дітьми із особливими освітніми потребами. Онлайн-курс. URL : <https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EdEra-SmartOsvita+Inc+1/about>
8. Участь батьків у організації інклюзивного навчання. Онлайн-курс. URL : <https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EdEra-SmartOsvita+Par+1/about>
9. Психологічна підтримка для дітей. Корисні ресурси психосоціальної підтримки, 2024. URL : <https://osvitanow.org/psychological-support-for-children/>

Електронні ресурси

1. Universal Design for Learning: UDL. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=gmGgpIQrVw>
2. Co Teaching Models: Strategies and Planning. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=BDTrcG4NuZ8>
3. Co-Teaching Overview. URL : https://www.youtube.com/watch?v=RWB8cg0K3DE&list=PLCDsTyftAA2D_buI_Rti5phLZ1D_dFsAMc&index=1
4. Рівні підтримки в освітньому процесі. URL : https://rcpio.ipko.kubg.edu.ua/?page_id=4576
5. Словник інклюзивності (за Законом України «Про освіту»). URL : https://drive.google.com/file/d/1gBIHrojeFWE0APvvDAmwwhb35Ulpi_-v/view
6. Словник інклюзивності (за «Положенням про ІРЦ»). URL : https://drive.google.com/file/d/1-OXBg1-bdxIPo9v4QnmHNv8MDBZW_xz/view
7. Словник інклюзивності (визначення щодо кадрового забезпечення інклюзивного навчання). URL : <https://drive.google.com/file/d/1oCiaMqAy8DNOBKrrAfNFkGtHABrPZW9s/view>

ДОДАТКИ

Додаток А
ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I
ІНКЛЮЗИВНА ПЕДАГОГІКА

Модуль I.

Інклюзивна педагогіка як галузь педагогічного знання

Семінарське заняття 1. Інклюзивні педагогічні підходи. Освітні труднощі, особливі освітні потреби: визначення, класифікації (2 год)

Питання для обговорення:

1. Чому розвиток інклюзивної педагогіки є важливою педагогічною проблемою, вирішення якої сприятиме удосконаленню інклюзивної практики?
2. Чим зумовлена зміна підходів до категоризації дітей з особливими освітніми потребами?

Індивідуальне завдання на узагальнення знань, яке виконується до семінарського заняття.

Опрацюйте посібник:

Методичні рекомендації для інклюзивно-ресурсних центрів щодо визначення категорій (типології) освітніх труднощів у осіб з ООП та рівнів підтримки в освітньому процесі / Укладачі: Прохоренко Л.І., Ярмола Н.А., Набоченко О.О., Данілавичюте Е.А. та ін. К. :«Квант РАЦІО». 2021. 200 с. URL : https://ispukr.org.ua/?page_id=8429#.Y_vHR3ZBxPY

Оберіть один з розділів, де описуються певні освітні труднощі:

II. Інтелектуальні труднощі

III.1. Функціонально-мовленнєві труднощі

III.2. Функціональні зорові труднощі

III.3. Функціональні слухові труднощі

IV. Навчальні труднощі

V. Фізичні труднощі

VI.1 Соціоадаптаційні труднощі (поведінкові труднощі, труднощі соціальної комунікації та соціальної взаємодії)

VI.2 Соціоадаптаційні труднощі у осіб з порушеннями слухової функції

VI.3 Соціоадаптаційні труднощі у осіб з порушеннями зорової функції

Проаналізуйте подані у розділі таблиці, у яких представлено особливості функціонування психічної сфери, освітні труднощі та потреби у наданні підтримки.

Заповніть таблицю, у якій потрібно чітко визначити особливість психофізичного розвитку (не більше 3), освітні труднощі, які зумовлені цією особливістю, та окреслити потребу дитини, спрямовану на подолання цих труднощів.

Наприклад:

Особливості функціонування психічної сфери	Освітні труднощі	Потреби у наданні підтримки
Сприймання: Уповільнене, інактивне, звужене, недиференційоване, обмежене, звужене/поверхове	Труднощі у сприйманні навколишнього середовища: дитина правильно сприймає об'єкти в звичному для них стані, при зміні умов сприймання цього часто не відбувається; дитина не досліджує предметів, не виявляє зацікавленості і не ставить запитань дорослим,	Наявність потреби у створенні прилаштувань освітнього середовища (підбір матеріалів, форм роботи під час організації освітнього процесу). Потребує уваги з боку психолога, вчителя-логопеда закладу освіти до учня. Потреба у допоміжних

	не завжди виокремлює головне і тому часто опиняється дезорієнтованою в новій для себе ситуації, дитині складно диференціювати відтінки кольорів, форми предметів, складно розподіляти увагу. Спостерігається нездатність до цілісності сприймання, яка знижує результативність продуктивних видів діяльності, зокрема малювання та конструювання.	засобах навчання; додатковій підтримці, адаптаціях освітнього середовища (змісту, процесу, методів, матеріалів, ресурсів, очікуваних результатів), використанні додаткового обладнання/технологій, послуг тощо.

Форма подання: таблиця (в ЕНК).

Групове завдання на узагальнення знань, яке виконується на семінарському занятті.

Об'єднайтеся в групи по 2-3 особи. Оберіть категорію освітніх труднощів. Заповніть таблицю для певної категорії дітей з освітніми труднощами, у якій визначте:

- декілька особливостей функціонування психічної сфери,
- освітні труднощі,

– групи освітніх потреб, спрямованих на подолання цих труднощів. Зокрема, визначте особливі освітні потреби та згрупуйте їх у групи:

- ООП, пов'язані з особливою організацією освітнього процесу;
- ООП, пов'язані з адаптацією/модифікацією змісту загальної освітньої програми;
- ООП, пов'язані з адаптацією способів подання навчального матеріалу;
- ООП, пов'язані з адаптацією способів оцінювання результатів навчання;
- ООП, пов'язані з подоланням труднощів у розвитку, соціалізації та адаптації.

Особливості функціонування психічної сфери	Освітні труднощі	Потреби у наданні підтримки
		<i>Чітко визначте групи освітніх потреб</i>

Форма подання: таблиця, структурована доповідь.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Розкриття теми	Грунтовно і творчо розкрито тему.	Достатньо повно розкрито тему.	Не достатньо розкрито тему.	Не розкрито тему.
<i>Бали</i>	2,5	2	1	0
Узагальнення знань	Студент/ка правильно та лаконічно робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент/ка на достатньому рівні робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент/ка не достатньо узагальнює та презентує розуміння теми.	Завдання не виконано.
<i>Бали</i>	2,5	2	1	0
<i>Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)</i>				

Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений/на до заняття.
<i>Бали</i>	<i>5 балів</i>	<i>4-3 бали</i>	<i>2-1 бали</i>	<i>0 балів</i>
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з увімкненою камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Модуль 2.

Інклюзивні педагогічні підходи до організації освітнього процесу

Семінарське заняття 2.

Універсальний дизайн у навчанні. Диференційоване викладання (2 год.)

Питання для обговорення:

1. У чому полягає концептуальна різниця між інклюзивними педагогічними підходами: Універсальним дизайном в навчанні і Диференційованим викладанням?

Індивідуальне завдання на узагальнення знань, яке виконується до семінарського заняття.

Опишіть основні педагогічні підходи, які використовуються в інклюзивній освітній практиці.

Заповніть таблицю:

Назва підходу, автор/автори (за наявності)	Основні характеристики інклюзивного педагогічного підходу	Особливості використання інклюзивного педагогічного підходу в освітньому процесі
Універсальний дизайн у навчанні (УДН) / Universal Design for Learning (UDL) (Д. Роуз, А. Мейер та ін)		
Універсальний дизайн в навчанні (UDL). Модель Центру Прикладної Спеціальної Технології / Centre for Applied Special Technology – CAST (D. Rose, J. Gravel and D. Gordon, 2014)		
Універсальний дизайн в навчанні (UDL). Триблокова модель універсального дизайну у навчанні (D. Katz), що базується на моделі CAST.		
Диференційоване викладання (ДВ) / Differentiated Instruction (DI)		

Підготуйте презентацію про один з інклюзивних педагогічних підходів на Ваш вибір.

Ресурси, які варто опрацювати під час підготовки до практичного заняття:

1. Мартинчук О.В. Інклюзивна педагогіка як науковий чинник формування компетентності у сфері інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)*: зб. наук. праць. Вип. №13. 2019. С. 158-175. URL : <https://aqce.com.ua/download/publications/514/470.pdf/>

2. Самойлова І.В. Організація диференційованого викладання в умовах інклюзивного навчання. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2021. №74. Т. 2. С. 58-62. URL : http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2021/74/part_2/13.pdf

3. Таранченко О.М., Найда Ю.М, Диференційоване викладання в інклюзивному класі: навч.-метод. посіб. К.: Видавнича група «АТОПОЛ», 2012. 120 с. URL : https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/5622/1/Y_Naida_O_Taranchenko_DVVIK.pdf

4. Florian L. Conceptualising inclusive pedagogy: The inclusive pedagogical approach in action. *Inclusive pedagogy across the curriculum. International perspectives on inclusive education* / In J. Deppeler, T. Loreman, R. Smith; L. Florian (Eds.). London: Emerald Group Publishing, 2015. Vol. 7. P. 11-24. URL : https://www.pure.ed.ac.uk/ws/portalfiles/portal/22818553/Conceptualising_inclusive_pedagogy.pdf

5. Florian L., Black-Hawkins K. [Exploring inclusive pedagogy](#). *British Educational Research Journal*. 2011. 37(5). P. 813–828. URL : [file:///C:/Users/Home/Downloads/Exploring_inclusive_pedagogy%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Home/Downloads/Exploring_inclusive_pedagogy%20(1).pdf)

6. Florian L., Linklater H. Preparing teachers for inclusive education : using inclusive pedagogy to enhance teaching and learning for all. *Cambridge Journal of Education*. 40:4, 369-386. 2010. URL : <https://rscdd.edu/Departments/Diversity-Initiative/PublishingImages/Pages/Diversity-in-Teaching-and-Learning/Preparing%20teachers%20for%20inclusive%20learning.pdf>

7. Loreman T. Pedagogy for Inclusive Education. 2017. URL : <https://oxfordre.com/education/view/10.1093/acrefore/9780190264093.001.0001/acrefore-9780190264093-e-148>

8. Universal Design for Learning: UDL URL : <https://www.youtube.com/watch?v=gmGgplQkrVw>

Форма подання: таблиця, презентація (в ЕНК).

Робота на занятті. Презентуйте інклюзивний педагогічний підхід, на Ваш вибір. Розкрийте основні характеристики інклюзивного педагогічного підходу та особливості використання інклюзивного педагогічного підходу в освітньому процесі.

Форма подання: презентація, структурована усна доповідь за змістом презентації.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Розкриття теми	Грунтовно і творчо розкрито тему.	Достатньо повно розкрито тему.	Не достатньо розкрито тему.	Не розкрито тему.
<i>Бали</i>	2,5	2	1	0
Привабливість / дизайн	Презентація надзвичайно приваблива з точки зору дизайну та акуратності, виконана згідно з вимогами до презентації (шрифт не менше 18 пт, не більше 3 кольорів, тезисне подання інформації, наявність схем, таблиць, smart-фігур).	Презентація приваблива з точки зору дизайну та виконана згідно з вимогами до презентації (шрифт не менше 18 пт, не більше 3 кольорів, тезисне подання інформації).	Презентація має неточності в оформленні.	Презентація оформлена без дотримання відповідних вимог.
<i>Бали</i>	2,5	2	1	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми	Студент/ка не підготовлений/на до заняття.

	розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	заняття, достатньо активний на занятті.	
<i>Бали</i>	<i>5 балів</i>	<i>4-3 бали</i>	<i>2-1 бали</i>	<i>0 балів</i>
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з увімкненою камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II ТЕХНОЛОГІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ

Модуль 1.

Система інклюзивних технологій в освітньому середовищі

Практичне заняття 1.

Система інклюзивних технологій в освіті дітей з ООП (2 год)

Питання для обговорення:

1. Головна спрямованість інклюзивної освіти (українське законодавство – Конвенція про права осіб з інвалідністю, 24 стаття).
2. Сучасні інклюзивні технології у ракурсі системного підходу.
3. Необхідність застосовувати інклюзивні технології для: а) підготовки дитини з ООП до освітнього процесу разом з однолітками; б) підготовки освітнього простору з урахуванням особливих освітніх потреб дитини; в) здійснення ефективного міждисциплінарного супроводу.

Індивідуальне завдання на узагальнення знань, яке виконується до практичного заняття.

Підготуйте матеріал, який би збагатив творчий доробок практиків, на тему «Інклюзивні технології як шлях осучаснення та позитивного перетворення освітнього середовища для усіх дітей». У роботі має бути яскраво і привабливо представлено розповідь про 3-4 такі технології.

Джерела, які варто використати під час підготовки до практичного заняття:

Лекційні матеріали, а також:

1. Мартинчук О. В., Скрипник Т. В. Потреба у концептуалізації понять інклюзивної освіти в Україні як виклик сьогодення. URL : <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/32813/>

2. Купіна І.О., Шищенко В.О. Проблеми інклюзії в сучасному освітньому просторі URL : <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/91280944-f19c-46da-9625-c74e0ff2e34c/content>

Форма подання: презентація

Практичне заняття

Постановка загальної проблеми – брак в українських нормативно-правових та навчально-методичних розробках уявлення про системність інклюзивних технологій, чітких умов та вимог до їх впровадження.

Групове завдання, що виконується на практичному занятті

Напрацювати рекомендації, які б вдосконалювали наявні в українському освітньому середовищі організаційно-методичні розробки щодо впровадження інклюзивних технологій.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
---------------------	----------------	-----------------------	--------------------------	------------------

Розкриття теми	Ґрунтовно і творчо розкрито тему, слайди логічно пов'язані щодо змісту та послідовності викладення.	Тему розкрито достатньо, слайди логічно пов'язані щодо змісту та послідовності викладення.	Тему розкрито не достатньо, деякі слайди логічно пов'язані але не зовсім зрозумілим є порядок подання інформації.	Не розкрито тему.
<i>Бали</i>	2,5	2	1	0
Вимоги до оформлення	Студент/ка чітко та привабливим чином подає інформацію, вдало підібрано кольори, кількість та якість наочних матеріалів, що сприяє кращому сприйманню інформації	Студент/ка достатньо чітко й привабливо подає інформацію, кольори, кількість та якість наочних матеріалів узгоджуються зі змістом презентації	Студент/ка недостатньо чітко й привабливо подає інформацію, кольори, кількість та якість наочних матеріалів ускладнює сприймання інформації	Завдання не виконано.
<i>Бали</i>	2,5	2	1	0
Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений/на до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з увімкненою камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Модуль 2.

Технологія позитивного перетворення освітнього простору; стратегія «Класний менеджмент» (2 год)

Практичне заняття 2.

Технологія позитивного перетворення освітнього простору; стратегія «Класний менеджмент».

Питання для обговорення:

Яким чином різні стратегії підходу «Класний менеджмент» дають змогу:

1. підвищувати рівень організованості та самостійності учнів (у т. ч. з ООП);
2. розвивати соціальні якості;
3. збагачувати індивідуальний досвід кожного учасника освітнього процесу?

Індивідуальне завдання на узагальнення знань, яке виконується до практичного заняття.

Оберіть одну зі стратегій підходу «Класний менеджмент», спрямовану на привабливе, змінне й розвивальне оформлення освітнього простору: правила, процедури/рутини, обов'язки (jobs), інформаційна дошка з розкладом й станом погоди, куточок дітей, куточок заспокоєння. Розробіть певну пропозицію для вчителя класу і підготуйтеся, щоб з позиції методиста-наставника переконати вчителя у доцільності введення в освітній простір цієї розробки. Система Ваших аргументів має містити 3-4 головні ідеї, які безперечно мають довести, що з цією розробкою ситуація у класі покращиться для усіх дітей, утому числі, для дитини з ООП.

Джерела, які варто використати під час підготовки до практичного заняття:

1. 2-й розділ монографії «Діти з аутизмом в інклюзії: сценарії успіху» (Скрипник).

2. Складові ефективного управління класом. Онлайн-курс для вчителів початкової школи (М. Пристінська)
URL :https://www.youtube.com/watch?v=yNGUTKR_V3c&t=110s

3. Розроблення правил і впровадження рутин. Правила (М Пристінська).
URL :<https://www.youtube.com/watch?v=6n1tlgmMHVE>

Робота на занятті: участь у рольовій грі, обговорення дієвості наданих аргументів щодо впровадження в освітній простір стратегій підходу «Класний менеджмент», які мають визначену спрямованість.

Форма подання: методична розробка та перелік аргументів щодо її доцільності.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Ниже стандартів
Розкриття теми	Грунтовно і творчо розкрито тему.	Достатньо повно розкрито тему.	Не достатньо розкрито тему.	Не розкрито тему.
<i>Бали</i>	2,5	2	1	0
Узагальнення знань	Студент/ка правильно та лаконічно робить узагальнення, обрана стратегія змістовно описана, головні ідеї для аргументації є логічно побудованими і переконливими	Студент/ка достатньо правильно робить узагальнення, обрана стратегія досить змістовно описана, головні ідеї для аргументації у більшому ступені є логічно побудованими і переконливими	Студент/ка недостатньо правильно робить узагальнення, обрана стратегія описана фрагментарно, головні ідеї для аргументації позбавлені логіки і не є переконливими	Завдання не виконано.
<i>Бали</i>	2,5	2	1	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений/на до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з увімкненою камерою студент отримує				1бал
Всього				11 балів

Модуль 3. Технології командної взаємодії

Практичне заняття 3.

Технологія командної взаємодії в інклюзивному процесі: партнерська взаємодія, дієва координація, «Спільне викладання» (Co-teaching) (2 год)

Питання для обговорення:

1. З якими ризиками, на Ваш розсуд, може стикнутися координатор команди супроводу?
2. Які внутрішні та зовнішні ресурси можна застосовувати для координації?
3. Хто може виступати партнерами у контексті здійснення координації діяльності команди супроводу?

Індивідуальне завдання на узагальнення знань, яке виконується до семінарського заняття.

Розробіть таблицю, у якій буде встановлена відповідність між алгоритмом діяльності команди супроводу (КС), з одного боку, і діяльністю координатора команди супроводу, з іншого. Щодо алгоритму діяльності КС зазначте такі види діяльності, як: Створення команди супроводу, Оцінювання стану розвитку дитини з ООП, Засідання команди супроводу та ін.

Примірний формат таблиці –

№	Етапи діяльності міждисциплінарної команди супроводу дитини з ООП	Діяльність координатора КС	
		Підготовча (до певної дії / заходу)	В процесі впровадження дії / заходу
1			
2			
...			

Джерела, які варто використати під час підготовки до практичного заняття:

1) Inclusive Education Coordinator (Job Description). URL: <https://www.devex.com/jobs/inclusive-education-coordinator-1161184>

2) Мартинчук О., Скрипник Т., Софій Н., Тищенко Л. Координатор інклюзивного навчання як виклик для української освітньої системи. *Науковий журнал Хортицької національної академії*. 2023. Вип. 8. URL: https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=view_citation&hl=uk&user=xAoWZegAAAAJ&sortby=pubdate&citation_for_view=xAoWZegAAAAJ:PVjk1bu6vJQC

3) Скрипник Т.В. Технології психолого-педагогічного супроводу дітей з аутизмом. URL: <https://rcpio.ippo.kubg.edu.ua/?p=1527>

4) Фрагмент монографії «Діти з аутизмом в інклюзії: сценарії успіху» (Т.Скрипник).

Групове завдання на узагальнення знань, яке виконується на практичному занятті (робота у мікрогрупах).

Уявіть себе координатором типової команди супроводу у закладі освіти. Визначте 5 перших кроків, які б Ви зробили для того, щоб команда з мультидисциплінарної перетворилася на міждисциплінарну і нарешті розпочала здійснювати супровід дитини з ООП на високому професійному рівні.

Форма подання: таблиця.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Розкриття теми	Грунтовно і творчо розкрито тему.	Достатньо повно розкрито тему.	Не достатньо розкрито тему.	Не розкрито тему.
<i>Бали</i>	2,5	2	1	0
Узагальнення знань	Студент/ка правильно та лаконічно робить узагальнення та демонструє розуміння ролі координатора щодо кожного етапу діяльності команди супроводу	Студент/ка достатньо правильно робить узагальнення та демонструє розуміння ролі координатора щодо кожного етапу діяльності команди супроводу	Студент/ка недостатньо правильно робить узагальнення та демонструє розуміння ролі координатора щодо кожного етапу діяльності команди супроводу	Завдання не виконано.
<i>Бали</i>	2,5	2	1	0
Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми	Студент/ка не підготовлений/на до заняття.

	розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	заняття, достатньо активний на занятті.	
<i>Бали</i>	<i>5 балів</i>	<i>4-3 бали</i>	<i>2-1 бали</i>	<i>0 балів</i>
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з увімкненою камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Модуль 4. Технології розроблення документації в інклюзивному освітньому просторі

Практичні заняття 4-5.

Технологія розроблення інклюзивної документації задля впровадження ефективного супроводу осіб з ООП та здійснення моніторингових заходів

Питання для обговорення:

1. Особливості індивідуальної освітньої програми (США) та індивідуальної освітньо-терапевтичної програми (Польща).
2. ППР як дороговказ для команди супроводу.
3. Методи і засоби для процесів «оцінювання» та «моніторинг» у контексті інклюзивного навчання.

Індивідуальне завдання на узагальнення знань, яке виконується до семінарського заняття.

Здійсніть порівняльну характеристику ключових моментів у супровідній документації: індивідуальна програма розвитку (Україна), індивідуальна освітня програма (США) та індивідуальна освітньо-терапевтична програма (Польща); у центрі порівняльного аналізу: структура, зміст, врахування особливих освітніх потреб дитини, приклади командної взаємодії.

Визначені положення внести у таблицю:

Параметри для порівняння	Структура програми	Зміст програми	Врахування особливих освітніх потреб дитини	Приклади командної взаємодії
Супровідна документація команди супроводу				
Індивідуальна програма розвитку				
Індивідуальна освітньо-терапевт. програма				
Індивідуальна освітня програма				

Джерела, які варто використати під час підготовки до практичного заняття:

1. Три індивідуальні програми (Україна, США, Польща), у прикріпленні до ЕНК.
2. Лекційні матеріали
3. 8 Basic Components of an Individualized Education Program. URL : <https://www.verywellfamily.com/essential-parts-of-an-individual-education-program-2162702>

4. Struktura indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego. URL : <https://edukuj.pl/ipet.html#:~:text=Co%20powinien%20zawiera%C4%87%20IPET%3F,pozyskanych%20od%20nauczycieli%20oraz%20rodzic%C3%B3w>.

Групове завдання на узагальнення знань, яке виконується на семінарському занятті.

На прикладі двох дітей з різними обмеженнями життєдіяльності розробіть зміст логічного ланцюжка: потреби дитини з ООП – SMART-цілі – зміст психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових послуг – спрямованість моніторингових процедур. Зазначте, як це можна представити у відповідних таблицях ІПР.

Форма подання: схема.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Ниже стандартів
Розкриття теми	Грунтовно і творчо розкрито тему.	Достатньо повно розкрито тему.	Не достатньо розкрито тему.	Не розкрито тему.
<i>Бали</i>	2,5	2	1	0
Узагальнення знань	Студент/ка правильно та лаконічно робить узагальнення та здійснює порівняльний аналіз трьох різних освітніх програм за 4 параметрами.	Студент/ка достатньо правильно робить узагальнення та здійснює порівняльний аналіз трьох різних освітніх програм за 4 параметрами.	Студент/ка недостатньо правильно робить узагальнення та здійснює порівняльний аналіз трьох різних освітніх програм за визначеними параметрами.	Завдання не виконано.
<i>Бали</i>	2,5	2	1	0
Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений/на до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з увімкненою камерою студент отримує				
Всього				11 балів

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III СТРАТЕГІЇ СТВОРЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Модуль 1.

Стратегії створення безпечного, комфортного та безбар'єрного середовища в закладі освіти

Практичне заняття 6.

Ключові підходи до створення безпечного та комфортного фізичного середовища для організації інклюзивного навчання (2 год)

Питання для обговорення:

1. Чому безбар'єрність є одним з ключовим чинників якісної інклюзивної практики?

2. Чому важливо враховувати потреби всіх користувачів, облаштовуючи внутрішній та зовнішній простір закладу освіти?
3. Які державні норми додалися для забезпечення безпеки у закладах освіти?

Ознайомтесь з публікаціями:

Новий освітній простір: безбар'єрність : інформаційний посібник. 2019. С 85-89.
URL : https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/408/NOP_Bezbaryernist.pdf

Особливу увагу зверніть на розділ 2. Забезпечення архітектурної доступності та умов для інклюзивного навчання. С. 14-84.

1. Безпечне освітнє середовище: нові виміри безпеки. URL : <https://sqe.gov.ua/bezpechne-osvitnie-seredovishhe-novi-vim/>
2. Методичні рекомендації «Безпечне освітнє середовище: Надання індивідуальної підтримки учням з особливими освітніми потребами під час підготовки до реагування на надзвичайні ситуації». URL : <https://uied.org.ua/2023/08/10880/>

Індивідуальне завдання на узагальнення знань, яке виконується до практичного заняття.

Грунтуючись на результатах виконаної вами самостійної роботи «Аудит доступності закладів освіти» (Змістовий модуль 7. *Стратегії створення безпечного, комфортного та безбар'єрного середовища в закладі освіти*), визначте три бар'єри на шляху до універсальності/доступності/ безбар'єрності вашого закладу освіти, у тому числі заходів безпеки. Обираючи бар'єри, сфокусуйте свою увагу на тих, які можна вирішити, не залучаючи великі фінансові ресурси. Наприклад, запланувати пофарбувати стіни/підлогу тощо під час наступного ремонту у визначених ДБН кольорах.

1. Сформулюйте цілі щодо подолання бар'єрів за принципом SMART (формулювання бажаного / планованого результату).
2. Складіть план (5-6 діяльностей) для досягнення цілей. Зверніть увагу на комплексний підхід, участь всіх користувачів.
3. Визначте вашу особисту роль/завдання, як менеджера інклюзивного навчання, в цьому процесі.
4. Підготуйте презентацію 3-4 слайди, яка допоможе вам представити ваш план. Підготуйте 5-ти хвилинний виступ з представлення вашого плану. Будьте готові до загального обговорення/дискусії.

Групове завдання на узагальнення знань, яке виконується на практичному занятті

Обговорення планів з розвитку безбар'єрного середовища в закладі освіти.

Форма подання: презентація, розміщена в ЕНК

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Розкриття теми	Грунтовно і творчо розкрито тему.	Достатньо повно розкрито тему.	Не достатньо розкрито тему.	Не розкрито тему.
<i>Бали</i>	2,5	2	1	0
Привабливість / дизайн	Презентація надзвичайно приваблива з точки зору дизайну та акуратності, виконана згідно з вимогами до презентації (шрифт не менше 18 пт, не більше 3 кольорів, тезисне подання інформації).	Презентація приваблива з точки зору дизайну та виконана згідно з вимогами до презентації (шрифт не менше 18 пт, не більше 3 кольорів, тезисне подання інформації).	Презентація має неточності в оформленні.	Презентація оформлена без дотримання відповідних вимог.

	наявність схем, таблиць, smart-фігур).			
<i>Бали</i>	2,5	2	1	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений/на до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з увімкненою камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Модуль 2.

Стратегії розвитку психосоціального середовища для забезпечення інклюзивності закладу освіти

Практичне заняття 7.

Психосоціальне середовище: прийняття багатоманітності, формування позитивних стосунків в дитячому колективі, психосоціальна підтримка та роль педагога (2 год)

Питання для обговорення:

1. У чому полягає роль психосоціального середовища для безпечного і всебічного розвитку особистості?
2. Зазначте завдання координатора з інклюзивного навчання для забезпечення психосоціальної підтримки дітей та педагогів, безпечного та емоційно позитивного, стабільного середовища?

Індивідуальне завдання на узагальнення знань, яке виконується до практичного заняття

Ознайомтесь з документами:

1. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану заходів на 2024—2026 роки з реалізації Концепції розвитку охорони психічного здоров'я в Україні на період до 2030 року. URL : <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennia-planu-zakhodiv-na-20242026-roky-z-realizatsii-kontseptsii-rozvytku-okhorony-psykhichnoho-zdorovia-v-ukraini-na-period-do-2030-roku-i210624-572>
2. Концепція розвитку охорони психічного здоров'я в Україні на період до 2030 року. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1018-2017-%D1%80#n7>

Визначте одну проблему, визначену Концепцією, яка притаманна системі освіти, і має відображатися у закладі освіти, в якому ви працюєте або дружньому до Вас закладі освіти. Подумайте і складіть план з 4-5 активностей (коротко опишіть їх суть), реалізація яких всіма учасниками освітнього процесу наблизить ваш заклад освіти до безпечного, комфортного інклюзивного, емоційно позитивного середовища. Будьте готові представити свої напрацювання на практичному занятті.

Готуючись до практичного заняття.

1. Розмістите ваш план для загального огляду всієї групи «Галерея напрацювань» (гугл посилання на загальний ресурс буде додано безпосередньо на ЕНК)
2. Познайомтесь з планами ваших колег. Будьте готові надати зворотний зв'язок: Що, на вашу думку, є сильною стороною запланованої активності? Сплануйте одне запитання для уточнення. Що б ви запозичили з плану своєї колеги?
3. Підготуйте один слайд/схему/карту, який допоможе вам представити загальний план. Підготуйте 5-ти хвилинний виступ з представлення вашого плану. Будьте готові до загального обговорення/дискусії.

Завдання на узагальнення знань, яке виконується на практичному занятті.

Обговорення планів з розвитку інклюзивності у закладі освіти.

Форма подання: слайд/схема/карта, розміщені в ЕНК.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Розкриття теми	Грунтовно і творчо розкрито тему.	Достатньо повно розкрито тему.	Не достатньо розкрито тему.	Не розкрито тему.
<i>Бали</i>	2,5	2	1	0
Узагальнення знань	Студент/ка правильно та лаконічно робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент/ка на достатньому рівні робить узагальнення та презентує розуміння теми.	Студент/ка не достатньо узагальнює та презентує розуміння теми.	Завдання не виконано.
<i>Бали</i>	2,5	2	1	0
Робота на семінарському занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений/на до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з увімкненою камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV СПІВПРАЦЯ З БАТЬКАМИ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

Модуль 1.

Партнерство між фахівцями і батьками Практичне заняття 9.

**Умови та чинники справжнього партнерства між фахівцями і батьками осіб з ООП
(2 год)**

Питання для обговорення:

1. Ресурси батьків як учасників команди супроводу дитини з ООП.
2. Чинники партнерської взаємодії фахівців та батьків дітей з ООП.

3. Шляхи залучення батьків до процесу прийняття рішень щодо освітнього процесу дитини з ООП.

Індивідуальне завдання на узагальнення знань, яке виконується до семінарського заняття.

Уявіть собі, що до Вас як до експерта звернулися дві мами дітей з ООП щодо бажання долучитися до інклюзивної форми освітнього процесу, навчатися і розвиватися разом з однолітками з типовим розвитком. У однієї мами – дитина молодшого шкільного віку (3 р.), у іншої – старшого дошкільного віку – (6,5 р.). Напишіть алгоритм дій (маршрутний лист) для кожної з цих мам, у якому було б зазначено: необхідні дії, які треба здійснити для реалізації цього наміру батьків.

Групове завдання на узагальнення знань, яке виконується на практичному занятті (робота у мікрогрупах).

Продовження розмірковування над темою, заданою у підготовчій роботі: спрогнозувати, як батьки мають співпрацювати з фахівцями задля того, щоб їхня дитина не просто потрапила до закладу освіти, а щоб були створені максимально сприятливі умови для започаткування якісного освітнього процесу для дитини.

Форма подання: Маршрутний лист № 1, Маршрутний лист № 2.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Розкриття теми	Грунтовно і творчо розкрито тему.	Достатньо повно розкрито тему.	Не достатньо розкрито тему.	Не розкрито тему.
<i>Бали</i>	2,5	2	1	0
Узагальнення знань	Студент/ка правильно та лаконічно робить узагальнення та визначає алгоритм дій у маршрутних листах для дітей молодшого і старшого дошкільного віку з ООП.	Студент/ка достатньо правильно робить узагальнення та визначає алгоритм дій у маршрутних листах для дітей молодшого і старшого дошкільного віку з ООП.	Студент/ка недостатньо правильно робить узагальнення та визначає алгоритм дій у маршрутних листах для дітей молодшого і старшого дошкільного віку з ООП.	Завдання не виконано.
<i>Бали</i>	2,5	2	1	0
Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений/на до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з увімкненою камерою студент отримує				
Всього				11 балів

Модуль 2.

Зміст партнерської взаємодії фахівців та батьків

Практичне заняття 10.

Зміст взаємодії фахівців та батьків у контексті командного супроводу дитини з ООП (2 год)

Питання для обговорення:

1. Роль батьків як модераторів освітнього процесу дітей з ООП.
2. Моніторинг ефективної взаємодії фахівців та батьків з ООП.

Індивідуальне завдання на узагальнення знань, яке виконується до семінарського заняття.

Знайомство з новими форматами співпраці з батьками. Проаналізуйте англomовні джерела:

1) Individual Education Plans A Guide for Parents By Catherine Abraham and Joyce Gram. URL : https://bccpac.bc.ca/upload/2016/05/iep_guide_2014_0.pdf

2) The Important Role of Parents in Special Education. URL : <https://www.verywellfamily.com/parental-importance-special-education-2162701>

Структуровано опишіть 5-6 цікавих і корисних, на Ваш розсуд, ідей, втілення яких могло б принципово змінити ситуацію співпраці фахівців та батьків в Україні.

Групове завдання на узагальнення знань, яке виконується на практичному занятті (робота у мікрогрупах).

Напишіть лист-звернення до умовного очільника освіти; назва цього звернення – «Нововведення в діяльність команди супроводу дітей з ООП». У цьому зверненні Ви маєте запропонувати втілення тих ідей, які Вам сподобалися в англomовних розробках, які було проаналізовано попередньо (а також інші продуктивні ідеї) та обґрунтувати їх доцільність.

Форма подання: структурований текст.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Розкриття теми	Грунтовно і творчо розкрито тему.	Достатньо повно розкрито тему.	Не достатньо розкрито тему.	Не розкрито тему.
<i>Бали</i>	2,5	2	1	0
Узагальнення знань	Студент/ка правильно та лаконічно робить узагальнення та представляє інноваційні продуктивні ідеї співпраці фахівців та батьків.	Студент/ка достатньо правильно робить узагальнення та представляє інноваційні продуктивні ідеї співпраці фахівців та батьків.	Студент/ка недостатньо правильно робить узагальнення та представляє ідеї співпраці фахівців та батьків.	Завдання не виконано.
<i>Бали</i>	2,5	2	1	0
Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент/ка підготовлений/на до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент/ка загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент/ка не підготовлений/на до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з увімкненою камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

ДОДАТОК Б

Оновлення РПНД «Технології інклюзивного навчання та створення інклюзивного освітнього середовища» у 2024-2025 н.р.

Змістовий модуль I Інклюзивна педагогіка

Розширено зміст Теми 1. Інклюзивна педагогіка як наука/педагогічний підхід щодо навчання і виховання усіх дітей у загальноосвітньому просторі. Дитина з ООП як суб'єкт інклюзивної освіти. Особливі освітні потреби, освітні труднощі: визначення, класифікації. Зокрема, введено ознайомлення з концептуалізацією понять «спеціальна освіта», «інклюзивна освіта» у міжнародному освітньому і науковому просторі, розгляд спеціальної педагогіки як теорії спеціального викладання, навчання, реабілітації (абілітації), ресоціалізації, що виходить за межі системи спеціальної освіти. Доповнено зміст інформаційних матеріалами з польського законодавства щодо класифікації дітей з особливими освітніми потребами. Потреба у такому розширенні змістового наповнення лекційного матеріалу зумовлена баченням автора модулю щодо забезпечення системного аналізу впливу спеціальної та інклюзивної педагогіки на якість надання освітніх послуг особам з особливими освітніми потребами, чому сприяло підвищення кваліфікації за програмою «Інтегрована та інклюзивна освіта» (польський досвід) в Академії спеціальної педагогіки імені Марії Гжегожевської. Це більшою мірою сприятиме забезпеченню таким результатам навчання, як РН13 та РНу15.

Доповнено завдання 3 до модуля 1, зокрема запропоновано проаналізувати польське законодавство (Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2017 poz. 59, poz. 949) щодо категоризації осіб з особливими освітніми потребами. Таке доповнення сприятиме розширенню професійного світогляду майбутніх фахівців зі спеціальної освіти, чия професійна діяльність буде стосуватися забезпечення освітніх потреб дітей, та кращому досягненню РН9, РН10, РН12.

Додано літературу за 2024 рік.

До додаткової літератури:

The Space of Inclusive Educational. Voices from Ukraine and Beyond / Ed. By O. Budnyk, S. Sydoriv. Leiden, Boston : Brill, 2024.

Змістовий модуль II Технології інклюзивного навчання

З метою посилення змісту та осучаснення дисципліни здійснена заміна Теми 5. Замість «Технологія командної взаємодії в інклюзивному процесі: партнерська взаємодія, дієва координація, «Спільне викладання» (Co-teaching)» нова назва – «Технологія командної взаємодії в інклюзивному процесі; методичний супровід професійного розвитку педагогів й розкриття творчого потенціалу педагогічного колективу». Потреба у такій заміні ґрунтується на висновках, зроблених внаслідок опрацювання численних методичних джерел, розміщених на сайті Республіки Польща – «Осередок розвитку освіти» (ORE, Ośrodek Rozwoju Edukacji). Нова назва більш доречно відтворює оновлений зміст лекції, що передбачає висвітлення системного підходу до налагодження командної взаємодії як у самому закладі освіти, так і за його межами, при цьому здатність до ефективного партнерства розглядається як вимога до професійної компетентності педагогів та їхня відповідальність. Такий орієнтир у більш повному сенсі відповідає таким результатам навчання, як PH11, PH12 та PHy16.

Відповідно змінено зміст однієї з самостійних робіт до теми 5, а саме – Завдання 3, де, замість того, щоб намалювати за лекційними матеріалами схему взаємодії учасників команди супроводу, здобувачам пропонується за декількома навчально-методичними джерелами, представленими на польському сайті ORE, систематизувати уявлення щодо поняття «проінклюзивне ставлення» і довести його необхідність у контексті пріоритетного напрямку підготовки кадрів для інклюзивного навчання. Виконання такого завдання дає змогу сприяти розвитку здатності у здобувачів аналізувати та оцінювати нові підходи в базах даних, а також генерувати нові ідеї для удосконалення навчання, виховання й розвитку осіб з ООП, краще досягати PH3 та PH10, у цілому.

Додано літературу за 2024 рік.

До основної літератури:

Dunsmuir S., Frederickson N., Cline T. *Special Educational Needs, Inclusion and Diversity, 4e.* McGraw-Hill Education (UK). 2024. URL : https://books.google.com.ua/books?hl=uk&lr=&id=h_P3EAAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=Parent-Teacher+Partnership+SEN+2024&ots=28nECPE65Y&sig=aS3wvP2f-Mhxi8J7o_FegHERz4&redir_esc=y#v=onepage&q=Parent-Teacher%20Partnership%20SEN%202024&f=false

До додаткової літератури:

Кравченко Г., Коссова-Сіліна Г., Костина А. Моделювання процесу розвитку інклюзивної компетентності педагога ЗП (ПТ) в умовах інституту

Змістовий модуль III

Стратегії створення інклюзивного освітнього середовища

З метою посилення змісту актуальними проблемами, що мають вирішуватися сьогодні в умовах війни задля створення безпечного інклюзивного освітнього середовища та збереження психічного і фізичного здоров'я громадян України, додано інформацію щодо психосоціальної підтримки в умовах інклюзії та збереження психічного здоров'я осіб з особливими потребами.

Розширено змістове наповнення теми 7 «Ключові підходи до створення безпечного та комфортного фізичного середовища для організації інклюзивного навчання», зокрема матеріалами, що стосуються врахування потреб користувачів для створення комфортного й безпечного фізичного середовища для дітей і дорослих, які набули інвалідність у наслідок військових дій та окреслення ролі середовища, фізичної безпеки дітей та дорослих в закладах освіти для збереження підтримки психічного здоров'я.

Здійснено доповнення Теми 8. Замість назви «Психосоціальне середовище: прийняття багатоманітності, формування позитивних стосунків в дитячому колективі» використано назву «Психосоціальне середовище: прийняття багатоманітності, формування позитивних стосунків в дитячому колективі, психосоціальна підтримка та роль педагога». Розширено змістове наповнення теми 8 інформацією про психічне здоров'я та роль педагога щодо його збереження.

Доповнено у модулі 7 зміст завдань для самостійної роботи, зокрема:

Завдання 1 «Створюємо безпечний простір»;

Завдання 2 «Аналіз документів про шкільні укриття»;

Завдання 3 «Врахування потреб дитини, у тому числі під час повітряної тривоги».

Аналогічно доповнено зміст завдань для самостійної роботи у модулі 8.

Так, завдання 1 пропонує визначення бар'єрів, пов'язаних з військовими діями, а завдання 2 – описати алгоритм дій педагогів та іншого персоналу школи щодо забезпечення підтримки та безпеки учнів з ООП від час повітряних тривога та перебування в укритті.

Розширено зміст практичного заняття 6 в аспекті вивчення державних норм для забезпечення безпеки у закладах освіти; практичного заняття 7 – щодо визначення завдань координатора інклюзивного навчання для

забезпечення психосоціальної підтримки дітей та педагогів, безпечного та емоційно позитивного, стабільного середовища.

Додано літературу за 2024 рік.

До додаткової літератури:

Методичні рекомендації «Безпечне освітнє середовище: Надання індивідуальної підтримки учням з особливими освітніми потребами під час підготовки до реагування на надзвичайні ситуації». URL : <https://uied.org.ua/2023/08/10880>

Ройз С. Психологічна допомога дітям під час війни: добірка практичних інструментів і порад. 2024. URL: <https://nus.org.ua/view/psychologichna-dopomoga-dityam-pid-chas-vijny-dobirka-praktychnyh-instrumentiv-i-porad-vid-psychologyni-svitlany-rojz/>

Додано ресурс для неформальної освіти:

Психологічна підтримка для дітей. Корисні ресурси психосоціальної підтримки, 2024 <https://osvitanow.org/psychological-support-for-children/>

Змістовий модуль IV

Співпраця з батьками дітей з особливими освітніми потребами

З метою осучаснення змісту лекційних матеріалів та надання їм технологічності (методичної конкретики щодо прийомів, конкретних кроків, методів та засобів) нами проаналізовано методичні джерела сайту «Осередок розвитку освіти» (ORE, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Республіка Польща) та доповнено до змісту:

1. Теми 9. «Умови та чинники справжнього партнерства між фахівцями і батьками осіб з ООП» – а) уявлення про різновиди «освітнього партнерства» педагогів і батьків; б) поняття «спів-відповідальність» батьків за навчання дітей; в) зміст очікувань батьків, з одного боку, педагогів, з іншого, а також процедуру узгодження очікувань задля колегіального формулювання реалістичних цілей та спільного відстеження результативності у навчанні й розвитку дітей з ООП.

2. Теми 10. «Зміст взаємодії фахівців та батьків у контексті командного супроводу дитини з ООП» таких підтем, як: конкретизація змісту співпраці вчителів і батьків щодо: 1) партнерських відносин; 2) спільних дій, взаємної допомоги; 3) взаємного ефективного обміну інформацією. Особлива роль педагога у розбудові співпраці з батьками. Шляхи долання перешкод та посилення переваг.

До додаткової літератури додано статтю:

Скрипник Т. В., Мартинчук О. В., Засркова Н. В., Найда Ю. М. Інноваційні шляхи підвищення інклюзивної компетентності педагогів закладів освіти з опорою на досвід Польщі. Інноваційна педагогіка. 2024. Вип. 73. С.120-126. <http://innovpedagogy.od.ua/vip73> , у якій серед різних важливих компетентностей представлено здатність осмислювати результативність своєї діяльності, а також міжособистісних відношень з батьками як учасниками освітнього процесу; активний пошук форм підтримки родини учня та надання підтримки; готовність співпрацювати з батьками та ін.